

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ತಿಳಿ ಕನ್ನಡ

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ಭಾಗ-2

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

೬ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೩.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಕೃತಿಕಾರರು	ಪು. ಸಂ.
ಗದ್ಯಭಾಗ			
೫.	ಉರುಸುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ	ದಸ್ತಗೀರ ಅಲ್ಲೀಭಾಯಿ	೧
೬.	ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್	ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ	೮
೭.	ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಮತ್ತು ದೇವರು	ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ	೧೮
೮.	ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ	ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	೨೬
ಪದ್ಯಭಾಗ			
೫.	ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ	ಕುವೆಂಪು	೨೪
೬.	ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದ ನೆರಳು	ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ	೪೦
೭.	ವಚನಗಳು	ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ	೪೫
೮.	ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ	ಪುರಂದರದಾಸರು	೪೯
ಪೂರಕ ಓದು			
೩.	ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ - (ಗದ್ಯ)		೫೪
೪.	ಗೋವಿನ ಚರಿತ್ರೆ - ಎಸ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ - (ಪದ್ಯ)		೫೬
ರಚನೆ			
೩.	ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ		೫೮
೪.	ಚಟುವಟಿಕೆ		೬೧

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೊದಲ ಸಾಲು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದು ಶಾಂತಿ, ದಯೆ, ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ದಯೆ, ಅಹಿಂಸೆ, ಶುದ್ಧತೆ ಇವುಗಳ ಸಮನ್ವಯವೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮ. ಸಕಲ ಧರ್ಮಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹಬ್ಬ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೂಡಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಜಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಉರುಸುಗಳು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಧರ್ಮಾಂಧತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮತೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಭ್ರಾತೃತ್ವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭವ್ಯ ಸಮಾಜ ಉದಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಭಾರತೀಯರು ವಿವಿಧ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉರುಸುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉರುಸುಗಳು ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಧುರ ಮಿಲನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಉರುಸುಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸದಿರುವು. ಕೆಲವೊಂದು ಉರುಸುಗಳು ಜಾತ್ರೆಗಳಾಗಿ, ಕೆಲವೊಂದು ಜಾತ್ರೆಗಳು ಉರುಸುಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಉರುಸುಗಳು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಅಜ್ಞೇರಿನ ಹಖ್ವಾಜಾ ಮೊಯಿನುದ್ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿ, ದಿಲ್ಲಿಯ ಹಶೇಖ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಔಲಿಯಾರವರ ಉರುಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲೀಮರಂತೆ ಹಿಂದೂಗಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಬರುಕ್ (ಪ್ರಸಾದ) ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪುನೀತರಾದೆವೆಂದು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಹಾನಪುರದ ಜಿಂದೇ ಷಾ ಮದಾರ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲೀಮರು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಟಿದ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಬಂಗಾರ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಾರವನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉರುಸಿನ ದಿನ ನಡೆಯುವ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿದೆ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಹಾಜಿಮಲಂಗ ಬಾಬಾ ದರಗಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ದರಗಾದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಝಿಯಾರತ್‌ನಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಫಾತೆಹಾ ನಡೆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಲೋಬಾನದ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

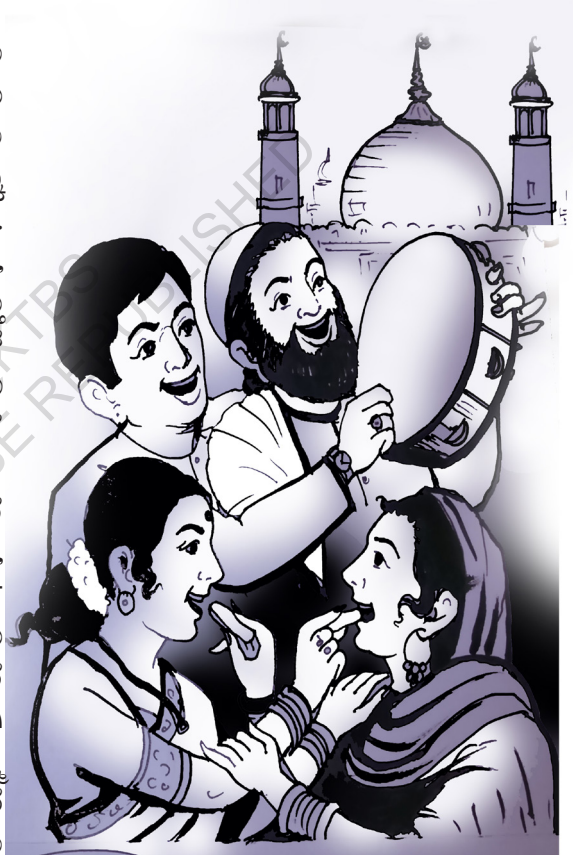
ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದಾನವಾಜರ ದರಗಾ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿದೆ. ಉರುಸಿನ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಡೆಯುವ ಸಂದಲ್ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಷಾಲ್ (ದೀವಟಿಗೆ) ಹಿಡಿಯುವ ಹಕ್ಕು ಹಿಂದೂ ಭಕ್ತರದಾಗಿದೆ. ಉರುಸಿನ ದಿನ ಹಿಂದೂಗಳು ಮುಸ್ಲೀಮರೊಂದಿಗೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮೈಮನ ಪುಳಕಿತವಾಗದಿರವು.

ಮುಳುಬಾಗಿಲ ಪ್ರಾಂತದ ಹ ಬಾಬಾ ಹೈದರಲಿ ಶಾ ಅವರ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುವ ಕತ್ತಿವರಸೆ, ದೊಣ್ಣೆವರಸೆ, ಕುಸ್ತಿ, ಕವ್ವಾಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ಯಾರವಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹ ಮೆಹಬೂಬ ಸುಬಹಾನಿಯವರ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಮಹಾಪೂರವೇ ಹರಿದುಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ರಿವಾಯಿತ ಪದ ಮತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಕುಣಿತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲೀಮರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿವೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರದ ದೂಧ ಪೀರಾರ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ಸಂದಲ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಬಾಂಧವರ ಮನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಭಾವೈಕ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಇಳಕಲ್ಲಿನ ಮುರ್ತುಜಾ ಖಾದ್ರಿಯವರ ಉರುಸಿಗೆ ಸೇರುವ ಮುರ್ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಉರುಸು ನಡೆಸುವ ದರ್ಗಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸದಸ್ಯರು, ಹಿಂದೂಗಳೇ ಆಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಉರುಸಿನ ದಿನ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳ ಸೇವೆಯೂ ಗೌಡ, ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಚವ್ವಾಣ ವನತನದವರದಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಯಮನೂರಿನ ಜಾಂಗದೇವರ ಜಾತ್ರೆ, ಶಿರಹಟ್ಟಿಯ ಫಕೀರಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುರಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಿಂಥಿಣಿಯ ಮೋನಪ್ಪಯ್ಯನ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾವಳಗಿ ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದವು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಮುಸ್ಲೀಮರಿಗೂ ಆಗಿರುವುದು ಇವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲೀಮರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ, ಮತೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ, ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಉರುಸುಗಳು ಆದರ್ಶ ಭಾರತದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕುಂದಣ ಕೂಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ದಸ್ತಗೀರ ಅಲ್ಲಿಭಾಯಿ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ, ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಸೊಟಕನಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೫೨ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ದಸ್ತಗೀರಸಾಬ ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಜಸಾಬ ಅಲ್ಲಿಭಾಯಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಅನನ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು 'ಸಕಾಲಿಕ', 'ನೆನೆ ನೆನೆಯ', 'ದಣಿವು ಕಾಣದ ಪದಗಳು', 'ಮೊಹರಂ ಪದಗಳು', 'ಹೆಜ್ಜೆ ಪದಗಳು', 'ಕಥಾ ಸಂಚಯ' 'ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಒಡಪುಗಳು' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪದವಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು 'ಮುಸ್ಲೀಮರ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಉರುಸುಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

೧. ಉರುಸು : ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಸಾಧುಗಳ ಪುಣ್ಯತಿಥಿ ಹಾಗೂ ಜಾತ್ರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದರ್ಗಾ (ಗೋರಿ) ಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ.
೨. ದರಗಾ : ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಂತರ ಗೋರಿ ಇರುವ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಫಾತೆಹಾ (ಪೂಜೆ) ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮೀಯರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಹರಕೆ ತೀರಿಸಲು ಬರುತ್ತಾರೆ.
೩. ಕವ್ವಾಲಿ : ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದರಗಾಗಳ ಮುಂದೆ ನಡೆಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಸಾಧು ಸಂತರ ಗೋರಿಗಳ ಎದುರು ಗಂಧದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ ಹಾಡುವ ಗೀತೆಗಳು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಕೂಲಂಕಷ - ಸಮಗ್ರವಾದ.

ಗ್ಯಾರವಿ - ಇಸ್ಲಾಂ ಮಾಸದ ಹೆಸರು.

ತಬರುಕ್ - ಪ್ರಸಾದ.

ಫಾತೆಹಾ - ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಂತರ

ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಡೆಸುವ ಪೂಜೆ.

ಮಷಾಲ್ - ದೀವಟಿಗೆ, ಪಂಜು.

ಶಾಮೀಲು - ಒಂದಾಗು.

ಕುಂದಣ - ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ.

ಝಿಯಾರತ್ - ದರ್ಶನ, ಭೇಟಿ.

ಪುರಾವೆ - ಸಾಕ್ಷಿ, ರುಜುವಾತು.

ಭಾವೈಕ್ಯತೆ - ಒಂದೇ ಭಾವನೆ.

ಮಹಾಪೂರ - ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹ.

ಸಂದಲ್ - ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮೆರವಣಿಗೆ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಉರುಸುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಿಲನವಿದೆ?

೨. ಉರುಸುಗಳು ಯಾವುದರ ಹೆಗ್ಗುರುತು?

೩. ಅಜ್ಜೀರ್ ಮತ್ತು ದಿಲ್ಲಿಯ ದರಗಾದ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

೪. ಮಕಾನಪುರದ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹೇಗೆ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿತು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮುಂಬಯಿ ಹಾಜಿಮಲಂಗ ದರಗಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲೀಂ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ?

೨. ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದಾನವಾಜರ ದರಗಾದ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

೩. ಮುಳುಬಾಗಿಲ ಪ್ರಾಂತದ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾವುವು?

೪. ಇಳಕಲ್ಲಿನ ಮುರ್ತುಜಾ ಖಾದ್ರಿಯವರ ಉರುಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಉರುಸುಗಳು ಹಿಂದೂ ಹಾಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

೨. ಹಿಂದೂಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲೀಮರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾತ್ರೆಗಳಾವುವು? ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಸಂದಲ್ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಷಾಲ್ ಹಿಡಿಯುವ ಹಕ್ಕು ಹಿಂದೂ ಭಕ್ತರದಾಗಿದೆ.”

೨. “ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕುಂದಣ ಕೂಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದು ಸಂಧಿಯ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಭಾವೈಕ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ಪರ, ಒಂದುಗೂಡಿಸು, ಮೂರ್ಖಾಲ್ಯ.

ಆ. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.

ಧರ್ಮ, ಉತ್ಸಾಹ, ಗೋಚರ, ಪುಣ್ಯ.

ಇ. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾವೈಕ್ಯತೆ, ಪುಳಕಿತ, ಪುನೀತ, ಹೆಗ್ಗುರುತು.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ:

ಕ್ರಿಯಾಪದ :

ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ತೃವಿನ ಕಾರ್ಯ ತಿಳಿಸುವುದು ಕ್ರಿಯಾಪದ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದಗಳನ್ನು 'ಕ್ರಿಯಾಪದ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದವು ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವಚನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಮಾಡಿದನು, ಮಾಡುವನು, ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡನು - ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಮೂಲರೂಪ 'ಮಾಡು' ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲರೂಪವನ್ನು 'ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ' ಅಥವಾ 'ಧಾತು' ಎನ್ನುವರು. ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೧. ಮೂಲಧಾತುಗಳು : ಮಾಡು, ತಿನ್ನು, ಹೋಗು, ಬರು, ಓದು, ಓಡು, ಮುಚ್ಚು, ನೋಡು, ಒಪ್ಪು, ಏರು, ಇಳಿ, ಬೀಳು, ಬರೆ, ಹಿಗ್ಗು, ತೂಗು, ಮಲಗು, ಏಳು, ನಡೆ, ಈಜು, ಮುಚ್ಚು, ಬೆಳಗು - ಇತ್ಯಾದಿ.

೨. ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು ಅಥವಾ ಸಾಧಿತ ಧಾತುಗಳು : ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಕರಣ ಶಬ್ದಗಳ ಮೇಲೆ 'ಇಸು' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದಾಗ ಅವು ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಧಾತು ಅಥವಾ ಸಾಧಿತ ಧಾತು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ:	ಪ್ರಕೃತಿ	+	'ಇಸು' ಪ್ರತ್ಯಯ	=	ಸಾಧಿತ ಧಾತು	-	ಕ್ರಿಯಾಪದ
	ಕನ್ನಡ	+	ಇಸು	=	ಕನ್ನಡಿಸು	-	ಕನ್ನಡಿಸಿದನು.
	ಧಗಧಗ	+	ಇಸು	=	ಧಗಧಗಿಸು	-	ಧಗಧಗಿಸುತ್ತದೆ.
	ದುಃಖ	+	ಇಸು	=	ದುಃಖಿಸು	-	ದುಃಖಿಸುವನು.

ಸಕರ್ಮಕ ಮತ್ತು ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು :

ಗಣೇಶನು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದನು. - ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಗಣೇಶನು' ಎಂಬುದು 'ಕರ್ತೃಪದ', 'ಹಣ್ಣನ್ನು' ಎಂಬುದು 'ಕರ್ಮಪದ', 'ತಿಂದನು' ಎಂಬುದು 'ಕ್ರಿಯಾಪದ' ಆಗಿದೆ. ಗಣೇಶನು ಏನನ್ನು ತಿಂದನು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ 'ಹಣ್ಣನ್ನು' ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕ್ರಿಯಾಪದವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನನ್ನು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಕರ್ಮಪದ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಕರ್ಮಪದ ಇಲ್ಲದೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ : ರಹೀಮ ಓಡಿದನು. ಇಲ್ಲಿ ರಹೀಮ ಏನನ್ನು ಓಡಿದನು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಧಾತುಗಳನ್ನು 'ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು' ಎಂತಲೂ, ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದ ಧಾತುಗಳನ್ನು 'ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

೧. ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು: ರಕ್ಷಿಸು, ಕಟ್ಟು, ಓದು, ಮಾಡು, ಉಣ್ಣು, ಕತ್ತರಿಸು, ತೆರೆ, ಸೇರು, ಬಿಡು - ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧಾತುಗಳ ಮುಂದೆ 'ಏನನ್ನು' ? ಯಾರನ್ನು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉತ್ತರ (ಕರ್ಮಪದ) ಸಿಗುತ್ತದೆ.

೨. ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳು: ಮಲಗು, ಓಡು, ಹುಟ್ಟು, ಹೋಗು, ಏಳು, ಸೋರು, ನಾಚು - ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧಾತುಗಳ ಮುಂದೆ 'ಏನನ್ನು'? ಯಾರನ್ನು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಕರ್ಮಪದದ ಅಗತ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ರೂಪಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಯೋಣ.

೧. ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ (ವಿಧಿ + ಅರ್ಥ) ಕ್ರಿಯಾಪದ :

ಆಶೀರ್ವಾದ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ, ಹಾರೈಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರುವಾಗ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ದೇವರು ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಲಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಾಠವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಲಿ.

ಅವರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

ಅವನು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ.

ಮಾಡಲಿ, ಓದಲಿ ಹೋಗಲಿ ಜಯವಾಗಲಿ. - ಈ ಪದಗಳು ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು.

೨. ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು :

ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂಬರ್ಥ ತೋರುವಾಗ ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಅವನು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನನು.

ಅವರು ಊರಿಂದ ಇಂದು ಬಾರರು.

ಅವಳು ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಳು.

ತಿನ್ನನು, ಬಾರರು, ಕೇಳಳು - ಈ ಪದಗಳು ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು.

೩. ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು :

ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂಶಯ' ಅಥವಾ 'ಊಹೆ' ತೋರುವಲ್ಲಿ ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಅವನು ನಾಳೆ ಬಂದಾನು.

ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರೀತು

ಅನ್ನವನ್ನು ಆತ ತಿಂದಾನು.

ಅವನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಆದಾನು.

ಬಂದಾನು, ಏರೀತು ತಿಂದಾನು - ಈ ಪದಗಳು ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು.

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

- ೧ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
- ೨ ದಸ್ತಗೀರ ಅಲ್ಲಿಭಾಯಿಯವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ.
- ೩ ಬಾಗಲೋಡಿ ದೇವರಾಯರ ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ.

೬. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

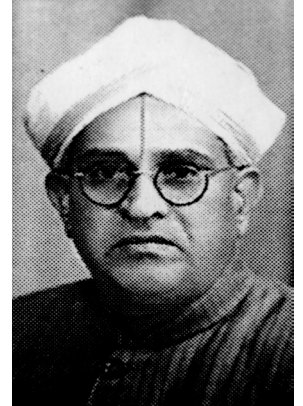
- ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : 'ವಿದ್ವಾನ್ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜ್ಯತೆ' ಎಂಬಂತೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕ ಪುರಸ್ಕಾರವಿದೆ. ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಲು ನಿರಂತರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ, ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿಕೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿನ ಪಯಣ ದೀರ್ಘವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಷ್ಟು ದಾರಿಯಿದೆ, ಪಡೆದಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯವಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಒಬ್ಬರು. ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಇವರ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಮನಸ್ಸು, ಪಂಡಿತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಬಗೆ, ವೃತ್ತಿನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸೇವೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ, ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಮರಣ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ೦೮.೦೫.೭೧ ರಂದು ಬಂದ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ನಿಧನ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ನಿಜಕ್ಕೂ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ., ಟಿ.ಎಸ್.ವೆಂಕಣಯ್ಯ, ಎ.ಆರ್.ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಕುವೆಂಪು, ಡಿ.ಕೆ.ಭೀಮಸೇನರಾವ್, ಕೆ.ವೆಂಕಟರಾಮಪ್ಪ, ಎನ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆದು, ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೆಂದು, ಓರಿಯಂಟಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರೆಂದು, ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು, ಯುವರಾಜಾ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರೆಂದು, ಪರಿಷತ್ತು ಕೈಕೊಂಡ ನಿಘಂಟುವಿನ ಸಂಪಾದಕರೆಂದು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ದುಡಿದವರು ಡಿ.ಎಲ್. ಎನ್. ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಪ್ರಾಕೃತ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೈವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಲವು ಶಾಸ್ತ್ರ - ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಕಣದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮನದಣಿಯೆ ದುಡಿದರು. ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು.

ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಕನ್ನಡದ ದಿಗ್ಗಜ:

ಅಧಿಕಾರದ ಬಲ, ಸ್ವಪಕ್ಷಗಳ ಬೆಂಬಲ, ದುಡ್ಡಿನ ದೌಲತ್ತು, ಮೋಹಕ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಇವಾವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಜನತೆಯ ಗಮನ, ಗೌರವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್.

“ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಎಂದರೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯಕ್ಕಂತೂ ಹಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಾನೂ ಬಲ್ಲಂತೆ ಅವರೊಂದು ಜಂಗಮ ಬೃಹತ್ಯೋಶ! ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ” ಕನ್ನಡದ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಗ್ಗಜ ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಹೇಳಿದ ಮಾತಿರು. ಇದು ಪ್ರಶಂಸೆಯಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯೆಂದು ನನ್ನಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಪೀಠವನ್ನೇರುವ ಭಾಗ್ಯ ಅವರದಾಗದಿದ್ದರೂ ಪೀಠವೇರಿದವರನ್ನೂ, ಪೀಠ ಏರಬೇಕಾದವರನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದವರು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ೧೧ ಗ್ರಂಥ, ೭ ಮುನ್ನುಡಿ, ೧೨ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನ, ೭೦ ಇತರ ಲೇಖನ - ಇದು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಅವರ ಈ ಕೃಷಿ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ವಾದಿಸುವವರು ಸತ್ತದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಅವರು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸದ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪಗಳೆಂದು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೇ ಅಭಿಮಾನಪಟ್ಟು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡದೆ, ಶಿಷ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದು ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಬೆಳಕು ಅವರ ಒಂದು ಲೇಖನ ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಕೃಷಿ ಸಣ್ಣದಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಶೇಷ:

ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಕ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಸಂಶೋಧಕ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಎಂದು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಅವರ ಸಂಪಾದನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಮ ನಿದರ್ಶನ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದು ಮೊದಲಿನ ಮೂರುಪಟ್ಟು ಗಾತ್ರ ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದಿತು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಅಪೂರ್ವ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತು. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪರಾಮಾಯಣ ಸಂಗ್ರಹ, ಸುಕುಮಾರ ಚರಿತಂ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹೊಂದಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡವು. ಈ ಸಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ರೀತಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ‘ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು’ ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರಮತಿ 'ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬರೆದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕೃತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸಾಹಸ, ಪ್ರಥಮ ಸಾಧನೆ. ಅದರ ಪುಟಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಪ್ರಕಟಿತ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು, ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಉದ್ದಗಲಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು.

ಸಂಶೋಧನೆ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಉಸಿರು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದೆ. ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳ ಮುನ್ನುಡಿಗಳೂ, ಪೊನ್ನನ 'ಭುವನೈಕ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ', ಕುಮುದೇಂದು ರಾಮಾಯಣ, ಧವಳ ಎಂಬ ಹಾಡಿನ ಸ್ವರೂಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖನಗಳೂ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಮೃತ ಫಲಗಳು. ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅವರ ಸಂಶೋಧನ ಶಕ್ತಿಯ ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆ 'ಶಬ್ದವಿಹಾರ' ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಕೃತಿ. ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರೆಂಬೆ, ಕಾಂಡಗುಂಟ ಇಳಿದು, ಹಲವು ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿ, ಮೂಲ ಬೇರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಳುವ ಅವರ ಸಾಹಸ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಊರಿನ ಯಾವ ಸ್ಥಳದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ, ಯಾವ ಕವಿಯ ಯಾವ ಕಾವ್ಯದ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾಲಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಅಗಲಿಹೋದ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಪದಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತರುವ ಅವರ ಕೂರ್ಮ ಸಾಹಸ ಒಂದು ಲೀಲೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳ ಸಂಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ತೀರ್ಮಾನ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ಹರಿಹರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಕನ್ನಡದ ಮಹಾಕವಿಗಳು. ಹರಿಹರ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕವಿ. ಪುಷ್ಪದಂತ ಪುರಾಣ, ಅಗ್ಗಳದೇವ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಲೇಖನಗಳು ಅವರ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬಲ್ಲ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿ ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಎಂದು ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ನಿಧನ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸಿತು.

ಕಾರ್ಯತತ್ವರತೆ:

ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಯಂತೆ ನಡೆದ ಅವರ ಬರೆವಣಿಗೆ ಶುಷ್ಕವಾಗಿರದೆ ರಸವತ್ತಾಗಿದ್ದಿತು. "ಹಚ್ಚನೆಯ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲ ಹರವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ, ಸೊಂಪಾಗಿ ಕಾಣುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಿ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಬಳಿಸುವ ಹಸುವಿನಂತೆ ಇದೆ ನನ್ನ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಹವ್ಯಾಸ. ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಕೈಗೆ ಎಟುಕಿದ ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆದು, ಓದುತ್ತ ಓದುತ್ತ, ಇಹದ ತಾಪತ್ರಯ ದೂರ ಸರಿದಂತೆಲ್ಲ ತನ್ಮಯತೆಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಳುಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಪಕ್ಕದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಉಗುಳುವ ಹೊಗೆ, ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಅಂಕು ಡೊಂಕಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ, ಕೊಠಡಿಯ ಪರಿಮಿತಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ನಾನೂ ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ

ಕರಗಿಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನನಗೆ ಹಿರಿದಾಗಿದೆ.” ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನ ಗದ್ಯತನವಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದವನನ್ನು ಕವಿಯೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಂಥ ಗದ್ಯ ಬರೆದವನನ್ನು ಕವಿಯೆನ್ನುವುದು ಲೇಸು. ಕೇವಲ ಪದ್ಯ ಬರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಗೌರವ ನೀಡುವಂತೆ, ಇಂಥ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸಾಯ ಗೆಯ್ದವರಿಗೂ ನೀಡುವುದು ನ್ಯಾಯ.

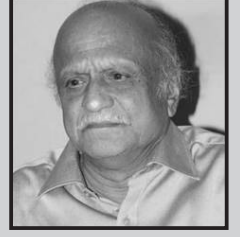
ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೆಂದು ಅವರ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೬೦ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಬದಲು ೫೯ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಪಾಠ ಸಾಮಗ್ರಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ವರ್ಗ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಗ, ಅಂದಾಜು, ಆತ್ಮವಂಚನೆ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇವು ಒಮ್ಮೆಯೂ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿ, ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ, ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿದಾಗ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟು ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮಿತ್ರರು ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕ, ಹೊಸಬೆಳಕು, ಉಪಾಯನ ಎಂಬ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ನಾಡಜನತೆ ಬೀದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ಆರಿಸಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿಯೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು. ತಮ್ಮ ನಿಲುವಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಮ್ಮೆಯೂ ಅವರು ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಮನದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ‘ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ’ವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತ ನಾನು ಬರೆದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದವು - ಎಂದು ಗೆಳೆಯರಿಂದ ತಿಳಿದಾಗ ನನಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ‘ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಎಂ.ಎ. ಅವರು ದರ್ಪಣಾವಲೋಕನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೂತ್ರ, ವೃತ್ತಿ, ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ತುಂಬ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದ ಈ ಮುದ್ರಣ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂಬ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗಲಂತೂ ನನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಹಳಿದುಕೊಂಡೆ, ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ೧೯೩೮ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗುಬ್ಬೇವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು 'ಮಾರ್ಗ', 'ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು', 'ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ', 'ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಮಹಾಸಂಪುಟ', 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಪರಿಸರದ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿವೆ. ಇವರು ೨೦೧೫ ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಅವರ 'ಮಾರ್ಗ-ಸಂಪುಟ ೧' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅನುಸಂಧಾನ - ಪರಿಶೀಲನೆ.

ಉಜ್ವಲ - ಪ್ರಕಾಶಮಾನ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ.

ಕಮ್ಮಟ - ಟಂಕಸಾಲೆ, ನಾಣ್ಯ ಮುದ್ರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ.

ಕೂರ್ಮ - ಆಮೆ.

ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕ - ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವವನು.

ತನ್ಮಯತೆ - ಮಗ್ನತೆ, ಮೈಮರೆ, ತಲ್ಲಿನತೆ.

ದೌಲತ್ತು - ಅಹಂಕಾರ, ಅಧಿಕಾರದ ದರ್ಪ.

ಪರಿವಾರ - ಬಳಗ.

ಲೀಲೆ - ಆಟ.

ಸಂಶೋಧನೆ - ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಹುಡುಕಾಟ.

ಶುಷ್ಕ - ಒಣಗಿದ, ತೇವ ರಹಿತ.

ಹರವು - ವೈಶಾಲ್ಯ, ವಿಸ್ತಾರ.

ಹಳಿ - ನಿಂದಿಸು, ತೆಗಳು.

ಅಶಕ್ಯ - ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಯನ - ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ.

ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆ - ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ತೋರುವುದು.

ಜಂಗಮ - ಚಲಿಸುವ, ಚಲನೆಯುಳ್ಳ.

ತತ್ತರಿಸು - ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು.

ತಾಪತ್ರಯ - ತೊಂದರೆ.

ನಿರ್ವಿಕಾರ - ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ.

ಮನದಣಿ - ತೃಪ್ತಿಯಾಗು.

ಸಂಘರ್ಷಣೆ - ಹೋರಾಟ, ತಿಕ್ಕಾಟ.

ಸತ್ತ್ವ - ತಿರುಳು, ಸಾರ.

ಶಿಲ್ಪಿ - ರೂವಾರಿ, ತೇವರಹಿತ.

ಹವ್ಯಾಸ - ಚಟ, ಗೀಳು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಯಾರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದರು?
೨. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಯಾರು?
೩. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ರಚಿಸಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥ ಯಾವುದು?
೪. ಯಾವ ಕವಿಯನ್ನು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರು?
೫. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳಾವುವು?
೬. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾದ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ ಯಾವುದು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೨. ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?
೩. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?
೪. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ 'ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ' ಕೃತಿಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಹವ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳಾವುವು?
೨. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು?
೩. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರದು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಎಂಬುದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. "ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಎಂದರೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಎಂದರೆ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್."
೨. "ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿಯೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು."
೩. "ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ."

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮರಣ, ಗೌರವ, ಜಂಗಮ, ಹಿರಿದು, ನ್ಯಾಯ, ಬೆಳಕು, ವಿಶೇಷ, ಪರಿಪೂರ್ಣ,
ಶುದ್ಧಿ, ಶಕ್ತಿ, ಅಸಾಧ್ಯ, ಮುಳುಗು, ನೋವು, ಅಶಕ್ಯ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತದ್ಭವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ದುಃಖ, ಕಾರ್ಯ, ವಿದ್ಯಾ, ಕಾವ್ಯ.

ಇ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಹಳೆಗನ್ನಡ, ಉದ್ದಗಲ, ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ, ಭುವನೈಕ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ನೆನಪಿಟ್ಟು, ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕ, ದರ್ಪಣಾವಲೋಕನ, ಮನದಣಿ, ದಿಗ್ಗಜ, ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿರಿ.

ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗು, ಸಂಶೋಧನೆ, ಬುನಾದಿ, ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸು, ಮುನ್ನಡೆಸು, ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಲಿಂಗ ರೂಪವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಂಶೋಧಕ, ಕವಿ, ವಿಮರ್ಶಕ, ದುಡಿದನು, ಲೇಖಕ.

ಊ) ಇವುಗಳ ವಚನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಲೇಖನ, ಕೃತಿ, ನಿದರ್ಶನಗಳು, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕ.

ಋ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಧಾತುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ತೋರುತ್ತದೆ, ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಎ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಳಿ, ಕಳೆ, ಕಣ, ಕಾಡು.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ಕಾಲಗಳು

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ.

೧. ಭೂತಕಾಲ

೨. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ

೩. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ

ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ 'ಕ್ರಿಯಾಪದ' ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು 'ಧಾತು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಧಾತುವಿಗೆ 'ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ' ಹಾಗೂ 'ಅಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ' ಸೇರಿ 'ಕ್ರಿಯಾಪದ' ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮೂರೂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ.

೧. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ :

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲವು ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಅದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ಮೇರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ”

ಇಲ್ಲಿ ಮೇರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ + ಅಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ಕ್ರಿಯಾಪದ
ಪ್ರತ್ಯಯ

೧. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ಉತ್ತ	+	ಆನೆ	=	ನೋಡುತ್ತಾನೆ
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ಉತ್ತ	+	ಆಳೆ	=	ನೋಡುತ್ತಾಳೆ
ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ಉತ್ತ	+	ಅದೆ	=	ನೋಡುತ್ತದೆ

೨. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ಉತ್ತ + ಈಯ = ನೋಡುತ್ತೀಯ

೩. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ಉತ್ತ + ಏನೆ = ನೋಡುತ್ತೇನೆ

ಇಲ್ಲಿ 'ಉತ್ತ' ಎಂಬುದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ.

೨. ಭೂತಕಾಲ :

ಭೂತಕಾಲವು ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಹೋದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಭೂತಕಾಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ಸಲೀಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದನು” ಇಲ್ಲಿ ಸಲೀಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿರುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭೂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂತಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

$$\text{ಧಾತು} + \text{ಕಾಲಸೂಚಕ} + \text{ಅಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ} = \text{ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪ್ರತ್ಯಯ}$$

೧. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಅನು	=	ನೋಡಿದನು
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಅಳು	=	ನೋಡಿದಳು
ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಇತು	=	ನೋಡಿತು

೨. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ದ

+ ಎ = ನೋಡಿದೆ

೩. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ದ

+ ಎನು = ನೋಡಿದೆನು

ಇಲ್ಲಿ ‘ದ’ ಎಂಬುದು ಭೂತ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ.

೨. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ:

ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದೆ ಜರುಗುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವನು”

ಇಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

$$\text{ಧಾತು} + \text{ಕಾಲಸೂಚಕ} + \text{ಅಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ} = \text{ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪ್ರತ್ಯಯ}$$

೧. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ವ	+	ಅನು	=	ನೋಡುವನು
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ವ	+	ಅಳು	=	ನೋಡುವಳು
ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ವ	+	ಅದು	=	ನೋಡುವುದು

೨. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ವ

+ ಇ = ನೋಡುವಿ

೩. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ವ

+ ಎನು = ನೋಡುವೆನು

ಇಲ್ಲಿ 'ವ' ಎಂಬುದು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ 'ಕಾಲ'ವನ್ನು ಮೂರು ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಲ ಪಲ್ಲಟ :

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗವು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಕಾಲಪಲ್ಲಟ.

ಉದಾ : ನಮ್ಮಣ್ಣನು ನಾಳೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಬರುತ್ತಾನೆ' ಎಂಬುದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ 'ನಾಳೆ' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳನುಸಾರ ಈ ವಾಕ್ಯವು 'ನಮ್ಮಣ್ಣನು ನಾಳೆ ಬರುವನು' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಬೇರೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವುದನ್ನು 'ಕಾಲಪಲ್ಲಟ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. 'ಜ್ಞಾನೋಪಾಸಕ' ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿರಿ.
೨. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
೩. ವಿದ್ವಾಂಸರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆಲ್ಬಂ ತಯಾರಿಸಿ.

೭. ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಮತ್ತು ದೇವರು

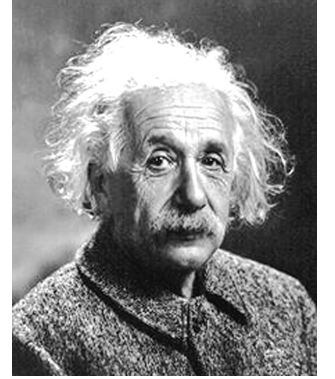

— ಡಾ. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ 'ದೇವರು' ಎಂಬ ವಿಷಯವೂ ಒಂದು. ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ದೇವರನ್ನು ನಂಬುವ ಆಸ್ತಿಕರಿರುವಂತೆ ನಂಬದ ನಾಸ್ತಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದೇವರನ್ನು ನಂಬುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ದೇವರ ರೂಪ, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಬೌದ್ಧಿಕ, ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲುವು ಹೊಂದಿರುವ ಗಣ್ಯರು ದೇವರ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದುದು. ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾನವತಾವಾದಿಯೂ ಆದ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್‌ರು ನಂಬುವ ದೇವರು ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬಗೆ ಈ ಭಾಗದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಅವರು ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿಜವಾದ ಮಾನವತಾವಾದಿಯೂ ಹೌದು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಸಂಬಂಧೀ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಾ ಧಾರ್ಮಿಕರು ಕೂಡ ವಿಜ್ಞಾನವು ಅಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ತಮ್ಮ ನಿಲುವಿನ ಸಮರ್ಥನೆಗೆಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಎಳೆದು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಅವರು ಆಳವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ, ಪದೇಪದೇ ಉದ್ಧರಿಸಲಾಗುವ ಒಂದು ಮಾತೆಂದರೆ “ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುಂಟು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಕುರುಡು” ಎನ್ನುವುದು.

ಆದರೆ ಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು? ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್‌ರ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಯಾವ ರೀತಿಯದು? ನಮಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತ ಹಲವು ನಿರ್ವಚನಗಳಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಇವೆ.

ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಧರ್ಮಗಳ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ದೇವರು ಮತ್ತು ಅದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

“ಕೆಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು, ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ನೀಡುವ ಮತಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ದೇವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಸಂಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಸಮನ್ವಯಗಳ ಮೂಲಕವೇ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಪಿನೋಜಾನ ದೇವರನ್ನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.” ಸ್ಪಿನೋಜಾ ಒಬ್ಬ ಡಚ್ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ. ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವನ ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕಾಗಿ ಆಮಸ್ಟರ್‌ಡಂನ ಸಿನಗಾಗ್‌ರವರು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಮತದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದರು. ಜೀವಮಾನ ಪರ್ಯಂತ ಅವನನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದರು. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯ ದೇವರಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮವು ಯಾವುದೇ ದೈವೀ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೈತಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ಮಾತುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ದೇವರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ತಮ್ಮ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್‌ರ ಹೆಸರೆತ್ತುವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ದೇವರ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಒರಟು ಒರಟಾದ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ, ಆ ಮಹಾವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯವೂ ಹೌದು.

ನಾನು ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್‌ರ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಅನುಚಿತವಾಗಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

“ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಸಾಧಿಸ ಬಯಸುವ ಆದರ್ಶಗಳಾದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ, ಸುಖಭೋಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗದ ಯಶಸ್ಸುಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಹಳ ತುಚ್ಛವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದೆ.”

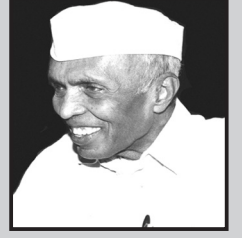
“ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡ. ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಡುವ ಮನುಷ್ಯನಾಗು.”

ಆಳವಾದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಅವರು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಸವನಗುಡಿಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿವೆ. 'ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿ' ಎಂಬುದು ಇವರ ಆತ್ಮಕಥೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ 'ತೆರೆದ ಮನ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

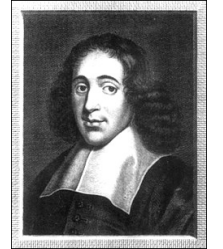
ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

೧. ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್ :

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಒಬ್ಬ ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ. ಜರ್ಮನಿಯ ಉಲ್ಮ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ೧೮೭೯ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ಯಹೂದಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್‌ರು ತಮ್ಮ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ೧೯೦೫ ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು. ೧೯೨೧ ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮಾನವತಾವಾದಿ ಆಗಿದ್ದ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್‌ರು ೧೯೫೫ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

೨. ಸ್ಪಿನೋಜಾ :

ಡಚ್ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಈತನ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ - ಡಿ - ಸ್ಪಿನೋಜಾ. ಇವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ತತ್ತ್ವವು ವಿಶ್ವ ದೇವತಾ ತತ್ತ್ವದ ಅದ್ವೈತವಾದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈತನ ಪ್ರಕಾರ ದೇವರು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ ನಿಸರ್ಗ ಮತ್ತು ದೇವರು ಮಾನವನ ಊಹೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದುದಾಗಿವೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಪರಿಪೂರ್ಣ - ಪೂರ್ಣವಲ್ಲದ.

ಉದ್ಧರಿಸು - ಉದಾಹರಿಸು, ಇತರರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು.

ಕಟ್ಟಾ - ಪಕ್ಕಾ.

ತುಚ್ಛ - ನೀಚ, ನಿಂದನೀಯ.

ನಿಲುವು - ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ನಿರ್ವಚನ - ವಿವರಣೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ - ಒಂದು ವಿಷಯದ ಖಚಿತ ಚಿಂತನೆ.

ಮೌಲ್ಯ - ಬೆಲೆ, ಅಮೂಲ್ಯ ಗುಣ.

ವರ್ತನೆ - ನಡತೆ, ರೂಢಿ.

ವಾಗ್ವಾದ - ಚರ್ಚೆ.

ಸಂಯೋಜನೆ - ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ.

ಸಮನ್ವಯ - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಆಯ್ದು ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ _____ ಆಗಿದ್ದರು.

ಅ) ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ

ಬ) ವಿಜ್ಞಾನಿ

ಕ) ಧರ್ಮಗುರು

ಡ) ರಾಜಕಾರಣಿ

೨. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು _____

ಅ) ಸುಖಭೋಗಕ್ಕೆ

ಬ) ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ

ಕ) ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ

ಡ) ಯಶಸ್ಸಿಗೆ

೩. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮ _____ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಅ) ದೇವರನ್ನು

ಬ) ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು

ಕ) ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು

ಡ) ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಅವರನ್ನು ಏನೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ?

೨. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೇಳಿಕೆ ಯಾವುದು?

೩. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಂಬಿದ್ದರು?

೪. ಸ್ಪಿನೋಜಾ ಯಾರು?

೫. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್ ಅವರ ಹೆಸರೆತ್ತುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಐನ್‌ಸ್‌ಟೀನ್ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳೇನು?

೨. ಐನ್‌ಸ್‌ಟೀನ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ?

೩. ಮನುಷ್ಯನ ಯಾವ ಆದರ್ಶಗಳು ಐನ್‌ಸ್‌ಟೀನ್ ಅವರಿಗೆ ತುಚ್ಛ ಅನಿಸಿದವು?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಐನ್‌ಸ್‌ಟೀನ್ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರಗಳೇನು?

೨. ಐನ್‌ಸ್‌ಟೀನ್ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳಾವುವು? ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುಂಟು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಕುರುಡು.”

೨. “ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.”

೩. “ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಡುವ ಮನುಷ್ಯನಾಗು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಶತಮಾನೋತ್ಸವ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಾಗ್ವಾದ, ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ, ದೇವರಲ್ಲಿ, ಮನದಟ್ಟು.

ಆ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನಂಬಿಕೆ, ಅವಲಂಬಿಸು, ಅಧಿಕಾರ, ಆದರ್ಶ, ಮನದಟ್ಟಾಗು, ಉದ್ಧರಿಸು.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಸರನ್ನು, ದೇವರ, ಅವರಿಗೆ, ಮತದಿಂದ, ಕಲ್ಪನೆಯ, ಬದುಕನ್ನು, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಧರ್ಮ, ಅಪರಿಪೂರ್ಣ, ಅಗತ್ಯ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಶಿಕ್ಷೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಹಿಂಸೆ,

ಸಹಜ, ಯಶಸ್ಸು, ಒರಟು, ಅನ್ಯಾಯ, ಅನುಚಿತ, ಬಹಿರಂಗ.

ಉ) ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ - ಜೋಡುನುಡಿ - ಅವ್ಯಯ :

ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ, ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಅವು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಜೋಡುನುಡಿ ಹಾಗೂ ಅವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ :

ಒಂದು ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪದವನ್ನೋ, ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ ಎರಡೆರಡು ಸಲ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

‘ದ್ವಿ’ ಎಂದರೆ ‘ಎರಡು’, ‘ಉಕ್ತಿ’ ಎಂದರೆ ‘ಹೇಳು’, ‘ದ್ವಿರುಕ್ತಿ’ ಎಂದರೆ ‘ಎರಡುಬಾರಿ ಹೇಳು’ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ, ಅವಸರ, ದುಃಖ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಾಗ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೌದು ಹೌದು, ಮನೆಮನೆ, ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲು, ಬನ್ನಿಬನ್ನಿ, ಬೇಡಬೇಡ, ಓಡುಓಡು -

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಪದಗಳು ಕೂಡಿದಾಗ ಮೊದಲ ಪದ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.

ಉದಾ : ಕಡೆ + ಕಡೆ = ಕಟ್ಟಕಡೆ.

ಕೆಳಗೆ + ಕೆಳಗೆ = ಕೆಳಕೆಳಗೆ.

ತುದಿ + ತುದಿ = ತುತ್ತತುದಿ, ತುಟ್ಟತುದಿ.

ಬಯಲು + ಬಯಲು = ಬಟ್ಟಬಯಲು

ಹಸಿರು + ಹಸಿರು = ಹಚ್ಚಹಸಿರು

ನಡುವೆ + ನಡುವೆ = ನಟ್ಟನಡುವೆ

ಮೊದಲು + ಮೊದಲು = ಮೊತ್ತಮೊದಲು.

ಹೊಸದು + ಹೊಸದು = ಹೊಚ್ಚಹೊಸದು.

ಒಂದು + ಒಂದು = ಒಂದೊಂದು.

ಮೆಲ್ಲನೆ + ಮೆಲ್ಲನೆ = ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ

ಬಡಿ + ಬಡಿ = ಬಗ್ಗುಬಡಿ

ನುರಿ + ನುರಿ = ನುಗ್ಗುನುರಿ.

ಜೋಡುನುಡಿ :

ದ್ವಿರುಕ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡುನುಡಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥವಿರುವ ಪದದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ, ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನೇ ‘ಜೋಡುನುಡಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇವನ್ನು ಬಳಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಥದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ, ಪೂರಕಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ, ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಜೋಡು ನುಡಿಗಳೆಂದು ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ	ಪೂರಕಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ	ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ	ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೋಡುನುಡಿ
ಅವಳಿಜವಳಿ	ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ	ಕಾಡುನಾಡು	ಅರೆಬರೆ
ಅಂದಚಂದ	ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು	ಆದಿ ಅಂತ್ಯ	ಅಡ್ಡಾ ಬಡ್ಡಾ
ಎಡರುತೊಡರು	ಆಚಾರವಿಚಾರ	ಕನಸುನನಸು	ಅಡ್ಡಾ ದಿಡ್ಡಿ
ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ	ಆಸ್ತಿ ಅಂತಸ್ತು	ನೋವುನಲಿವು	ಕೂಲಿನಾಲಿ
ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ	ಓದುಬರೆಹ	ಬೇವುಬೆಲ್ಲ	ಹುಳುಹುಪ್ಪಟೆ
ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸು	ಕನಸುಮನಸು	ಪಂಡಿತಪಾಮರ	
ತಳಬುಡ	ಕಾಡುಮೇಡು	ಬೆಳಗುಬೈಗು	

ಅವ್ಯಯಗಳು :

೧. ನೀನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗು.
೨. ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಓದಿದಳು.
೩. ಅವರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಕ್ಕರು.
೪. ಅದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಯಿತು.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಮೆಲ್ಲಗೆ' ಎಂಬ ಪದವು ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ, ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲೂ, ಏಕವಚನ, ಬಹುವಚನಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಹೊಂದದೆ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. 'ಮೆಲ್ಲಗೆ' ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಹೊಂದದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ, ನೆಟ್ಟನೆ, ಪಕ್ಕನೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಸುತ್ತಲೂ, ಹೌದು, ತರುವಾಯ, ಇಲ್ಲ - ಇಂತಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಅವ್ಯಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

'ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಂತೆ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರೂಪಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದದೆ, ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಅವ್ಯಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ'.

ಅವ್ಯಯದ ವಿಧಗಳು:

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಅವ್ಯಯದ ವಿಧಗಳು	ಉದಾಹರಣೆಗಳು
೧.	ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವ್ಯಯ	ಚೆನ್ನಾಗಿ, ನೆಟ್ಟಗೆ, ತಟ್ಟನೆ, ಬಿಮ್ಮನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಬೇಗನೆ, ಹಾಗೆ.
೨.	ಅನುಕರಣ ಅವ್ಯಯಗಳು	ಜುಳುಜುಳು, ಪಟಪಟ, ಧಗಧಗ, ಸುಯ್ಯನೆ, ದಡದಡ, ಥಣಥಣ.
೩.	ಭಾವ ಸೂಚಕ ಅವ್ಯಯಗಳು	ಎಲಾ! ಅಯ್ಯೋ! ಅಕಟಕಟಾ! ಆಹಾ! ಭಲಾ! ಧೂ! ಅಬ್ಬಾ!
೪.	ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯಗಳು	ಉಂಟು, ಬೇಕು, ಬೇಡ, ಅಹುದು, ಸಾಕು, ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ಹೌದು.
೫.	ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯಗಳು	ಮತ್ತು, ಅಥವಾ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಆದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲದೆ, ಹಾಗಾದರೆ.
೬.	ಕೃದಂತ ಅವ್ಯಯ	ಇರಲು, ಇರಲಾಗಿ. (ಬರುತ್ತಿರಲು, ಬರುತ್ತಿರಲಾಗಿ)
೭.	ತದ್ವಿತಾಂತ ಅವ್ಯಯ	ಅಂತೆ, ತನಕ, ವರೆಗೆ, ಮಟ್ಟಿಗೆ. (ರಾಮನಂತೆ, ಮನೆತನಕ....)
೮.	ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯ	ಅದೇ, ಇದೇ, ನಾನೇ - ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ 'ಎ' ಕಾರ.

ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ:

ನಾವು ಕೇಳಿದ ಯಾವುದೇ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅನುಕರಿಸಿ ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆ : ಬೆಂಕಿಯು ಧಗಧಗ ಉರಿಯಿತು.

ಕಲ್ಲು ರೊಯ್ಯನೆ ಹಾರಿ ಬಂತು.

ನಾಯಿ ಬೌಬೌ ಎಂದು ಬೊಗಳಿತು.

ಧಗಧಗ, ರೊಯ್ಯನೆ, ಬೌಬೌ - ಇಂತಹ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಧ್ವನಿ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೇರೀತಿ ಪಟಪಟ, ಚಟಪಟ, ಕರಕರ, ಗುಡುಗುಡು, ತಟತಟ, ಜುಳುಜುಳು, ಸುಯ್ಯನೆ - ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯಗಳಾಗಿವೆ.

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್‌ರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

೩. ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ಆತ್ಮಕಥೆ 'ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

- ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಭಾರತೀಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳದವರಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದೊಂದು ಪಾತ್ರವೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಓದುಗರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅರ್ಜುನನ ಪರಾಕ್ರಮ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಭಲ, ಕರ್ಣನ ತ್ಯಾಗ, ಭೀಮನ ಸಾಹಸ, ಭೀಷ್ಮನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಸಂಚಲನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆತನ ತ್ಯಾಗ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಬದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಶಂತನು ಧರ್ಮಾತ್ಮನೆಂದೂ ಸತ್ಯವಂತನೆಂದೂ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಹಸ್ತಿನಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದರೂ, ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆಯೂ, ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನಂತೆಯೂ ಇದ್ದನು. ಕೋಪಬಂದಾಗ ಯಮನಂತಿದ್ದರೂ ತಾಳ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಂತೆ ಇದ್ದನು. ದೇವವ್ರತನೂ (ಭೀಷ್ಮ) ತಂದೆಯಂತೆಯೇ ರೂಪವಂತನಾಗಿ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತ, ಅವನಂತೆಯೇ ವಿದ್ಯಾವಂತನೂ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿಪುಣನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಸತ್ವಶಾಲಿಯೂ ಆದನು. ಆಗ ಅವನನ್ನು ಶಂತನುವು ಯುವರಾಜನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ದೇವವ್ರತನು ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ತಂದೆಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾದನು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಶಂತನುವು ಯಮುನಾ ನದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸುವಾಸನೆ ಸುಳಿದು ಬಂತು. ಅದು ಯಾತರದ್ದು ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗಲು ದಿವ್ಯ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬೆಸ್ತರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ನೀನು ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು “ನಾನು ಬೆಸ್ತರ ಅರಸನ ಮಗಳು, ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ದೋಣಿ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ನನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲಸ” ಎಂದಳು. ರೂಪ ಮಾಧುರ್ಯ ಪರಿಮಳಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ದೇವಸುಂದರಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ಬೆಸ್ತರ ಹುಡುಗಿಯ ಮೇಲೆ ಶಂತನುವಿಗೆ ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನು “ಮಹಾರಾಜ! ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ವರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇಕೊಡಬೇಕು. ನೀನು ಅವಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಾದರೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷ. ನಿನಗೆ ಸದೃಶನಾದ ವರನು ಮತ್ತಾರು ಸಿಕ್ಕಿಯಾನು! ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಕೋರಿಕೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಾಗಿ ನೀನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಗಬಹುದು, ನೀನು ಸತ್ಯವಂತ, ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀಯೆ” ಎಂದನು. ಶಂತನುವು “ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೇನೆಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ, ಒಪ್ಪತಕ್ಕದಾದರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದಾದರೆ ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನಲು, ದಾಶರಾಜನು “ಮಹಾರಾಜ! ನಿನಗೆ ಇವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗನು ನಿನ್ನ ಕಾಲಾನಂತರ ರಾಜನಾಗಬೇಕು, ಇದೇ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ!” ಎಂದನು. ರಾಜನಿಗೆ ಇದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊರಗುತ್ತ ಊರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಕೊರಗುತ್ತ ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ದೇವಪ್ರತನು “ಅಪ್ಪಾ! ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದೆ, ರಾಜರು ವಿಧೇಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ? ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಂತನುವು “ಮಗು! ನಾನು ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ, ನಮ್ಮ ಈ ಹಿರಿಯ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ನೀನು ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ, ಮನುಷ್ಯರು ಮರ್ತ್ಯರು, ನಿತ್ಯರಲ್ಲ. ನಿನಗೇನಾದರೂ ವಿಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಲವು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ, ನೀನೇನೋ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ನೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದವನೇಯೆ, ನನಗೂ ಸುಮ್ಮನುಮನೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಸಂತತಿ ನಷ್ಟವಾಗಬಾರದೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ, ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರು ಮಗು! ಆದರೆ ‘ಒಬ್ಬ ಮಗ ಮಗನಲ್ಲ’ ಎಂದು ಧರ್ಮಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀನೋ ಶೂರ, ಅವಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದವನು, ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಶಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ಕೊನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನೇನಾದರೂ ಶಾಂತನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಗತಿ ಎಂದು ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಮಗು ನನ್ನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣ!” ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು.

ದೇವವ್ರತನು ಮಹಾಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಆಪ್ತನಾಗಿದ್ದ ವೃದ್ಧ ಮಂತ್ರಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಲು ದೇವವ್ರತನು ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದಾಶರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ದಾಶರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ದೇವವ್ರತನನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯಾ ಶಂತನುವಿನ ಪುತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನೇ ಆತನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮಾತಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ: ಇಂಥ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಸಂಬಂಧ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ನಿಮ್ಮಂಥ ಗುಣಶಾಲಿಗಳು ಮತ್ತಾರಿದ್ದಾರೆ? ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಹಗೆತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದೀತೇನೋ ಎಂಬುದೊಂದೇ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆ. ನಿನಗೆ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಕೋಪಬಂದಿತೆಂದರೆ ಅವನು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲಾರ. ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ ನನಗೆ ಕಾಣುವ ದೋಷ. ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವವ್ರತನು ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜರು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು “ಇಗೋ ನನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು, ಇಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವವನು ಯಾವನೂ ಹೇಳಲಾರ. ನೀನು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗನು ನಮಗೆ ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ! ಇದು ಸತ್ಯ!” ಎಂದನು. ಬೆಸ್ತನು ಮತ್ತೆ “ರಾಜ್ಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ತಂದೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾದ ನೀನು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ಅದನ್ನು ಆಡುವುದು ಸ್ವಭಾವ. ರಾಜರ ಮುಂದೆ ಈಗ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನಿನಗೆ ಅನುರೂಪವಾದದ್ದೇಯೆ. ಅದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮಗ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾನೋ? ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಶಯ!” ಎಂದನು. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ದೇವವ್ರತನು “ದಾಶರಾಜ! ಈ ರಾಜರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಆಡುವ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು! ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಲೋಕ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಾಶರಾಜನು ಹರ್ಷದಿಂದ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡು ‘ಕೊಟ್ಟಿ!’ ಎಂದನು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಅಪ್ಸರೆಯರೂ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಕರೆದು ಇವನು ‘ಭೀಷ್ಮ’ ಎಂದು ಹೊಗಳಿದರು.

ಅನಂತರ ಭೀಷ್ಮನು ಸತ್ಯವತಿ ಎಂಬ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಬಾ ತಾಯಿ! ರಥವನ್ನು ಹತ್ತು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ರಥ ಹತ್ತಿಸಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಂದೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು. ರಾಜರೆಲ್ಲಾ ಇವನು “ಭೀಷ್ಮನೆ!” ಎಂದು ಹೊಗಳಿದರು. ಭೀಷ್ಮನ ಈ ಕಠಿಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಶಂತನುವು “ನೀನು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಮರಣನಾಗು! ನೀನಾಗಿ ಸಾವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರೆಗೂ ನಿನಗೆ ಸಾವು ಬರದೆ ಇರಲಿ!” ಎಂದು ಹರಸಿದನು.

* * * *

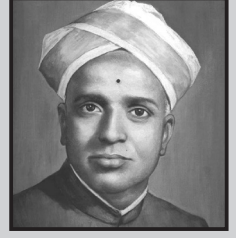
ಪೂರ್ವದ ಕಥೆ :

ಭರತವಂಶದಲ್ಲಿ ಶಂತನುವೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಸೆ: ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡುಕೋಣ ಮುಂತಾದ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಗಂಗಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪರಮಸುಂದರಿಯೂ ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತಳೂ ದಿವ್ಯಾಂಬರಧರಳೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕಂಡು, ಅವಳ ರೂಪಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದನು. ಅವಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದರೂ ಕಣ್ಣು ತಣಿಯವು. ಶಂತನುವೇ ಮೊದಲು ಅನುನಯದ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿ “ನೀನು ಯಾರು ಸುಂದರಿ? ದೇವಿಯೋ ದಾನವಿಯೋ ಗಂಧರ್ವಕೋ ಅಪ್ಸರಳೋ ಯಕ್ಷಿಯೋ ಮಾನುಷಿಯೋ? ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರು, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗು!” ಎಂದನು. ಮಂದಹಾಸದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಮೃದುಮಧುರವಾದ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕೆಯು “ಆಗಲಿ, ಮಹಾರಾಜ! ನಿನ್ನ ರಾಣಿಯಾಗಲು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ನೀನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಮಾಡುವ ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಲಿ ನೀನು ಅಡ್ಡಿ ಬರಕೂಡದು. ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ, ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು. ಶಂತನುವು ಪರಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಇದ್ದನು. ಅವಳು ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಎಂಟು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಾದರು, ಅವರನ್ನು ಅವಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಿಡುವಳು, ಶಂತನುವಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬ ಸಂಕಟವಾಗುವುದು, ಆದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುವಳೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಎಂಟನೆಯ ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನು ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರದೆ, ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದು, ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯಾಗಿ, “ತಡೆ ಪುತ್ರಘಾತಿನಿ! ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡ! ನೀನು ಯಾರು? ಯಾರ ಮಗಳು? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಂದು ಕೊಂದು ಮಹಾಪಾಪ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಕೆ, “ಮಹಾರಾಜ, ನಿನಗೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಆಸೆಯಾಯಿತಲ್ಲವೆ? ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿನಂತೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಾಳುವೆಯು ಇಂದಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು, ನಾನು ಗಂಗೆ, ಜಹ್ನುವಿನ ಮಗಳು, ಈ ಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟವಸುಗಳು, ವಸಿಷ್ಠ ಶಾಪದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು, ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಈ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಮಹಾವ್ರತನಾದ ಈ ಮಗನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೋ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರು ೧೮೯೦ ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೨ ರಂದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಬಳೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ತಂದೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ತಾಯಿ ಶಂಕರಮ್ಮ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಇವರು 'ಶ್ರೀಪತಿಯ ಕಥೆಗಳು', 'ಕಥಾಮೃತ', 'ವಚನ ಭಾರತ', 'ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತಿ', 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ' (ಟಿ.ಎಸ್.ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕೃತಿ), 'ಭಾಸಕವಿ', 'ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ', 'ಸರ್ವಜ್ಞ', 'ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ' ಮುಂತಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ' ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೨೬ ನೇ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಇವರು ೧೯೬೮ ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧ ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅನುರೂಪ - ಯೋಗ್ಯವಾದವನು.

ಅರಿಕೆ - ಬಿನ್ನಹ.

ಕೊರಗು - ನೋವು, ಸಂಕಟಪಡು.

ದಾಶರಾಜ - ಬೆಸ್ತರವನು, ಸತ್ಯವತಿಯ ತಂದೆ.

ಧರ್ಮಾತ್ಮ - ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನ.

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ - ಹೂವಿನಮಳೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ - ಮದುವೆ ಆಗದಿರುವವನು.

ಶ್ಲಾಘ್ಯ - ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕದಾದ.

ಸದೃಶ - ಸಮಾನವಾದ.

ಅಪ್ಸರೆ - ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀ.

ಕಳವಳ - ಆತಂಕದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ.

ಕೋರಿಕೆ - ಮನವಿ.

ದೇವವ್ರತ - ಭೀಷ್ಮನ ಹೆಸರು.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ - ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವು.

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ - ಶಪಥ, ವಾಗ್ದಾನ.

ಮರ್ತ್ಯರು - ಮಾನವರು.

ಸತ್ಯವಂತ - ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವ.

ಹಗೆ - ದ್ವೇಷ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಆಯ್ದು ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಶಂತನು ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನು _____ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದನು.

ಅ) ಗಂಗಾ ಬ) ಯಮುನಾ ಕ) ಕಾವೇರಿ ಡ) ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ

೨. ದೇವವ್ರತನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದು _____ ಅವರ ಆಸೆ ತಣಿಸಲು.

ಅ) ಸತ್ಯವತಿ ಬ) ದಾಶರಾಜ ಕ) ಶಂತನು ಡ) ದೇವರು

೩. ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ _____ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಅ) ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಬ) ವಚನಭಾರತ ಕ) ಶ್ರೀಪತಿಯ ಕಥೆಗಳು ಡ) ಕಥಾಮೃತ

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಭೀಷ್ಮನ ಪೂರ್ವದ ಹೆಸರೇನು?

೨. ಶಂತನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು?

೩. ದೇವವ್ರತನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಚಿಂತನೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಯಾರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು?

೪. ಶಂತನು ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಏನೆಂದು ಹರಸಿದನು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಶಂತನು ರಾಜನಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಗುಣವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

೨. ಬೆಸ್ತರವನು ಶಂತನುವನ್ನು ಏನೆಂದು ಕೋರಿದನು?

೩. ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಶಂತನುವನ್ನು ದೇವವ್ರತನು ಏನೆಂದು ಕೇಳಿದನು?

೪. ಶಂತನು ದೇವವ್ರತನಿಗೆ ತನ್ನ ಚಿಂತನೆಗೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು?

೫. ದೇವವ್ರತನು ದಾಶರಾಜನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳಾವುವು?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಶಂತನುವಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಭೀಷ್ಮನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿದನು?

೨. ಭೀಷ್ಮನು ಜನ್ಮತಾಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ. ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ನಿಮ್ಮಂತ ಗುಣಶಾಲಿಗಳು ಮತ್ತಾರಿದ್ದಾರೆ?”

೨. “ಒಬ್ಬ ಮಗ ಮಗನಲ್ಲ.”

೩. “ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಲೋಕ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ರಾಜ್ಯವಾಳು, ಗೀತೋಪದೇಶ, ಧರ್ಮಾರ್ಥ, ಆಸೆಯಾಗು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ, ದಿವ್ಯಾಂಬರ.

ಆ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ : ಬೇಟೆ + ಆಡು = ಬೇಟೆಯಾಡು

ಕಾಲ + ಅನಂತರ, ರೂಪ + ಅಂತರ, ತಂದೆ + ಅನ್ನು, ಕ್ಷೇಮ + ಆಗು.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಸದೃಶ, ಹಿಂದೆ, ಹಿರಿಯ, ಸುಖ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸುವಾಸನೆ, ಅಪೂರ್ವ, ನಿಪುಣ, ತೇಜಸ್ಸು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಅಭಿಮತ, ಅನುರೂಪ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಕಾಡು, ತಂದೆ, ಮಗ, ಸಾವು, ಸತ್ಯ.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ನುಡಿಗಟ್ಟು - ಪಡೆನುಡಿ

ವಿಶೇಷಾರ್ಥ ನೀಡುವ ಪದ ಪುಂಜವನ್ನು ‘ಪಡೆನುಡಿ’ ಅಥವಾ ‘ನುಡಿಗಟ್ಟು’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥ, ಭಾವಾರ್ಥ ಇಲ್ಲವೇ ಒಳ ಅರ್ಥ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಬಂಧ ಮತ್ತು ಸೊಬಗು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

ನುಡಿಗಟ್ಟು	- ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷ	ನುಡಿಗಟ್ಟು	- ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷ
ಕತ್ತಿಮಸೆ	- ದ್ವೇಷ ಸಾಧಿಸು	ಹೊಂಚುಹಾಕು	- ಸಮಯಸಾಧಿಸು
ಬೆನ್ನುತಟ್ಟು	- ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು	ತಲೆದುಗು	- ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸು
ನಾಯಿಜನ್ಮ	- ಹೀನಬಾಳು	ವಿಷಕಾರು	- ದ್ವೇಷ ಸಾಧಿಸು
ಮೈಮರೆ	- ತಲ್ಲಿನನಾಗು	ಹೊಂಚು ಹಾಕು	- ಸಮಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು
ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡು	- ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದು	ಕಣ್ತೆರೆ	- ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು
ಕೈಕೊಡು	- ಮೋಸಮಾಡು	ಕಾಡುಪಾಲಾಗು	- ಅನಾಥನಾಗು
ಶತಾಯಗತಾಯ	- ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ	ತಲೆಬಾಗು	- ಶರಣಾಗು, ಒಪ್ಪು
ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ	- ಅಸೂಯೆಪಡು	ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟು	- ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು
ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳು	- ಓಡಿ ಹೋಗು	ಮುಖ ಕಪ್ಪಾಗು	- ಅವಮಾನ ಹೊಂದು

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇವರು ಬರೆದ 'ವಚನ ಭಾರತ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

೨. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ' ಕಥಾ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಅಭಿನಯಿಸಿರಿ.

– ಕುವೆಂಪು

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳ ಕಾಟವೇ ಕಾಟ! ಅವುಗಳು ನಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಬಡಿದವು, ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಡಿದವು. ಊರಿನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಹಾ ಉಪದ್ರವಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದವು. ಅವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಊರವರೆಲ್ಲರೂ ಗೌಡನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಗೌಡನು “ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಈ ಇಲಿಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಆರು ಸಾವಿರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು. ಆಗ ಬಂದವನೇ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ. ಇಲಿಗಳ ಕಾಟದಿಂದ ಊರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡಲು ಅವನೇನು ಮಾಡಿದ ಗೊತ್ತೇ?

ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ
ಕಟ್ಟೆಯನಿಳಿದನು ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಗಡ್ಡವ ನೀವುತ ಸುತ್ತಲು ನೋಡಿ
ಮಂತ್ರವ ಬಾಯಲಿ ಮಣಮಣ ಹಾಡಿ
ಕಿಂದರಿ ಬಾರಿಸತೊಡಗಿದನು,
ಜಗವನೆ ಮೋಹಿಸಿತಾ ನಾದ!

ಏನಿದು? ಏನಿದು ಗಜಿಬಿಜಿ ಎಲ್ಲಿ?
ಊರನೆ ಮುಳುಗಿಪ ನಾದವಿದೆಲ್ಲಿ?
ಇಲಿಗಳು! ಇಲಿಗಳು! ಇಲಿಗಳ ಹಿಂಡು!
ಬಳಬಳ ಬಂದುವು ಇಲಿಗಳ ದಂಡು!
ಅನ್ನದ ಮಡಕೆಯನಗಲಿದುವು!
ಟೋಪಿಯ ಗೂಡನು ತ್ಯಜಿಸಿದುವು!
ಬಂದುವು ಅಂಗಿಯ ಜೇಬನು ಬಿಟ್ಟು,
ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಿನ ಚೀಲವ ಬಿಟ್ಟು
ಹಾರುತ ಬಂದುವು, ಓಡುತ ಬಂದುವು,
ನೆಗೆಯುತ ಬಂದುವು, ಕುಣಿಯುತ ಬಂದುವು,
ಜೋಗಿಯು ಬಾರಿಸೆ ಕಿಂದರಿಯ.

ಸಣ್ಣಲಿ, ದೊಡ್ಡಲಿ, ಮೂಗಲಿ, ಸುಂಡಲಿ
ಅಣ್ಣಲಿ, ತಮ್ಮಲಿ, ಅಪ್ಪಲಿ, ಅಪ್ಪಿಲಿ,
ಮಾವಲಿ, ಭಾವಲಿ, ಅಕ್ಕಲಿ, ತಂಗಲಿ,
ಗಂಡಲಿ, ಹೆಣ್ಣಲಿ, ಮುದುಕಲಿ, ಹುಡುಗಲಿ
ಎಲ್ಲಾ ಬಂದುವು ಓಡೋಡಿ,
ಜೋಗಿಯು ಬಾರಿಸೆ ಕಿಂದರಿಯ!

ಬಂದುವು ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ಇಲಿಗಳು
ಕೆಂಪಿನ ಇಲಿಗಳು, ಹಳದಿಯ ಇಲಿಗಳು,
ಬೆಳ್ಳಲಿ, ಕರಿಯಲಿ, ಗಿರಿಯಲಿ, ಹೊಲದಲಿ,
ಕುಂಕುಮರಾಗದ, ಚಂದನರಾಗದ,
ಹಸುರಿನ ಬಣ್ಣದ, ಪಚ್ಚೆಯ ವರ್ಣದ,
ಸಂಜೆಯ ರಾಗದ, ಗಗನದ ರಾಗದ,
ನಾನಾ ವರ್ಣದ ಇಲಿಗಳು ಬಂದುವು,
ಕುಣಿಯುತ ನಲಿಯುತ ಸಂತಸದಿ
ಜೋಗಿಯು ಬಾರಿಸೆ ಕಿಂದರಿಯ!

ನೋಡಿರಿ! ಕಾಣಿರಿ! ಬರುತಿಹವಿನ್ನೂ!
ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂ ಬರುವುವು ಕೆಲವು,
ಕಣಜದ ಕಡೆಯಿಂ ಬರುವುವು ಕೆಲವು!
ಓಹೋ ! ಬಂದುವು ಹಿಂಡ್ಲಿಂಡಾಗಿ!
ಕುಂಟಿಲಿ, ಕಿವುಡಿಲಿ, ಹೆಳವಿಲಿ, ಮೂಗಿಲಿ,
ಚೀ! ಪೀ! ಎನ್ನುತ ಕೂಗುತಲೋಡಿ
ಗಹಗಹಿಸುತ ನೆರೆ ನಲಿನಲಿದಾಡಿ
ಬಂದಿತು ಮೂಷಿಕಸಂಕುಲವು
ಜೋಗಿಯು ಬಾರಿಸೆ ಕಿಂದರಿಯ!

ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ
ಹೊರಟನು ತುಂಗಾನದಿಯೆಡೆಗಾಗಿ
ಕಿಂದರಿನಾದವು ಗಗನಕ್ಕೇರಿತು
ಇಲಿಗಳನೆಲ್ಲಾ ಮನಮೋಹಿಸಿತು!
ಕಿಂದರಿಜೋಗಿಯ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರ
ಜನಗಳು ನೋಡಲು ಕೌತುಕವ.

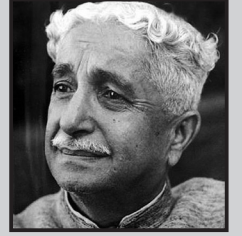
ಜೋಗಿಯು ನಡೆದನು, ಇಲಿಗಳು ನಡೆದುವು,
ಸೇರಿದರೆಲ್ಲರು ನದಿಯೆಡೆಯ,
ಹೊಳೆಯಾ ಮರಳಿನ ಗುಡ್ಡೆಯ ತುಂಬಾ
ನೋಡಿದರೆಲ್ಲಿಯು ಮೂಷಿಕಗುಂಪೆ!
ಉಸಿರಾಡದೆ ನಿಂತರು ಜನರೆಲ್ಲಾ
ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂದಲ್ಲಿ!
ದಿವಿಜರು ಕವಿದರು ಗಗನದಲಿ
ಹೂಮಳೆ ಕರೆದರು ಹರುಷದಲಿ,
ದುಂದುಭಿನಾದವ ಮಾಡಿದರು,
ಕಾಣದ ಬೆರಗನು ನೋಡಿದರು!

ಸುತ್ತಲು ನೋಡಿದ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ
 ನಡೆದನು ಹೊಳೆಯಾ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ!
 ಸೇರಿದ ಜನರೆಲ್ಲರು ಬೆರಗಾಗಿ,
 “ಜಯಜಯ ಜೋಗೀ!” ಎಂದರು ಕೂಗಿ!
 ಇಲಿಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು
 ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದುವು ಜೋಗಿಯನು,
 ಬುಳುಬುಳು ನೀರೊಳು ಮುಳುಗಿದುವೆಲ್ಲಾ
 ಹೆಣವಾಗಲಿಯೆ ತೇಲಿದುವು.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಕುವೆಂಪು (೧೯೦೪ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೯ - ೧೯೯೪ ನವೆಂಬರ್ ೧೧)
 - ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ಕವಿ. ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಪ್ಪಳಿಯವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದು ನಂತರ ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಸಣ್ಣಕತೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಮೀಮಾಂಸೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿರುವ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ತಾವು ಬರೆದ “ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ” ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಕೊಳಲು ಇವರ ಮೊದಲ ಕವನಸಂಕಲನ. ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ನವಿಲು, ಕಲಾಸುಂದರಿ, ಕೃತ್ತಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಹಂಸ, ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ, ಷೋಡಶಿ, ಅನಿಕೇತನ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕವನಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಕಾನೂರು ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಇವರ ಎರಡು ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕರತ್ನ, ಪಂಪಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ, ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಇವರು ಕನ್ನಡದ ಎರಡನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಗಳು (ಮೊದಲನೆಯವರು ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳು). ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಅವರ “ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ” ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಕಿಂದರಿ - ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಾದ್ಯ.

ಗಜಬಿಜಿ - ಗೌಜಿ, ಗದ್ದಲ.

ಚಂದನರಾಗ - ಚಂದನದ ಬಣ್ಣ (ಗಾಢ ಕೆಂಪು).

ಅಟ್ಟ - ಉಪರಿಗೆ, ಮಾಳಿಗೆ.

ಜೋಗಿ - ಗೋಸಾವಿ, ಅಲೆಯುವ ಬೈರಾಗಿ.

ಕುಂಕುಮರಾಗ - ಕೆಂಪುಬಣ್ಣ.

ಪಚ್ಚೆ - ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಶಿಲೆ.

ದುಂದುಭಿ - ಕಹಳೆ.

ಮೂಷಿಕ - ಇಲಿ, ಇಲಿಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿ. ಬೆರಗು - ಅಚ್ಚರಿ.

ದಿವಿಜ - ದೇವತೆ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ.

ಕಣಜ - ಭತ್ತ, ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವ ಸ್ಥಳ, ಬಳ್ಳ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಜಗವನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ ನಾದ ಯಾವುದು?
೨. ಇಲಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವು?
೩. ಕಿಂದರಿಜೋಗಿಯು ಯಾವ ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟನು?
೪. ಜನರು ಏನೆಂದು ಕೂಗಿದರು?
೫. ನೀರಿಗಿಳಿದ ಇಲಿಗಳು ಏನಾದವು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಜೋಗಿಯು ಕಿಂದರಿ ಬಾರಿಸಿದಾಗ ಇಲಿಗಳು ಬಂದ ಬಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ.
೨. ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಿಂದರಿಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬಂದವು?
೩. ಯಾವ ಬಣ್ಣಗಳ ಇಲಿಗಳು ಕಿಂದರಿಜೋಗಿಯತ್ತ ಧಾವಿಸಿದವು?
೪. ಹೊಳೆಯ ಬದಿ ಯಾರೆಲ್ಲ ಸೇರಿದರು?
೫. ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಕಿಂದರಿಜೋಗಿಯು ಕಿಂದರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿದಾಗ ಇಲಿಗಳ ಸಮೂಹ ಹೇಗೆ ಜಮಾಯಿಸಿತು?
೨. ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಜಗವನೆ ಮೋಹಿಸಿತಾ ನಾದ!”
೨. “ಓಹೋ ! ಬಂದುವು ಹಿಂಡಿಂಡಾಗಿ!”
೩. “ಉಸಿರಾಡದೆ ನಿಂತರು ಜನರೆಲ್ಲಾ”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸದ ಜೋಡಿಗಳಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಮಾದರಿ: ಜೋಗಿ - ಹೋಗಿ

ಹಾಡಿ, ನೋಡಿದರು, ದಂಡು, ಗಗನದಲ್ಲಿ, ಮಾಡಿದರು, ನೋಡಿ, ಹರುಷದಲ್ಲಿ, ಹಿಂಡು.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಹಿಂಡ್ಲಿಂಡು, ಕಟ್ಟೆಯನಿಳಿದ, ನಾದವಿದಲ್ಲಿ, ಹೆಣವಾಗಲ್ಲಿಯೆ, ಬೆರಗಾಗಿ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಬೀದಿಗೆ, ಜಗವನ್ನು, ಇಲಿಗಳ, ಗೂಡನು, ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ.

ಈ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ:

೧. ಮಣಮಣ _____
೨. ಗಜಿಬಿಜಿ _____
೩. ಓಡೋಡಿ _____
೪. ಹಿಂಡ್ಲಿಂಡು _____
೫. ನಲಿನಲಿದು _____
೬. ಗಹಗಹಿಸು _____
೭. ಬುಳುಬುಳು _____

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಕುವೆಂಪು ಅವರ “ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ” ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿರಿ.
೨. ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ, ಓದಿರಿ.
೩. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ ಗೀತೆಕಥನವು ಮೂಲತಃ ಒಂದು ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ “ಪ್ರೆಡ್ ಪೈಪರ್ ಆಫ್ ಹ್ಯಾಮೆಲಿನ್” ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಇದು ಬಂದುದು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ. ಕಳೆದ ನೂರಿನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲಕಥೆಯು ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಮಹಾಕವಿ ಗಯಟೆ ಕೂಡ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಿಮ್ ಸಹೋದರರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿದೇಶಿ ಜನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

೬. ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದ ನೆರಳು

— ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ನೋವು, ನಲಿವು, ಕಷ್ಟ, ಸುಖ, ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಕಥೆ, ಕೋಲಾಟ, ಹಾಡು, ಒಗಟು ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೊನ್ನೆಯ ಮರ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗವೆಲ್ಲ ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗಿರಲಿ ಎಂಬ ಸದಾಶಯವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಮಮಕಾರ, ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಮಹಿಮೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾರುದ್ದ ಪೈರಾಗಲಿ ಮೊಳದುದ್ದ ತೆನೆಯಾಗಲಿ
ಬಡವನ ಮನೆಗೆ ಸಿರಿ ಬರಲಿ | ಭೂಮಿತಾಯಿ
ಕಂದವ್ವ ಹಸಿವು ಇಂಗೋಗ್ಗಿ || ೧ ||

ನೆಲದಾಗ ಗಿಡ ಚಲುವ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಚಲುವ
ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಾಗ ಗಿಣಿ ಚಲುವ | ಮ್ಯಾಲೀನ
ಚಿಕ್ಕಾಗ ಚಲುವ ಚಂದ್ರಾಮ || ೨ ||

ತಾಯಿಲ್ಲ ತವರಿಗೆ ಹೋಗದಿರು ನನ ಮನವೆ
ನೀರಿಲ್ಲ ಕೆರಿಗೆ ಕರ ಬಂದು | ತಿರುಗಾಗ
ಆಗ ನೋಡಿದರ ದುಃಖಗಳ ||

|| ೩ ||

ತೊಟ್ಟೇಲ ಹೊತ್ಕೊಂಡು ತೌರ್ವಣ್ಣ ಉಟ್ಟೊಂಡು
ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟೆಮ್ಮೆ ಹೊಡಕೊಂಡು | ತಂಗ್ಯವ್ವ
ತಿಟ್ಟತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳ ||

|| ೪ ||

ನನ್ನಯ್ಯನಂತೋರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಕಳು
ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ | ಆಡುವಾಗ
ಸನ್ನೇಸಿ ಜಪವ ಮರೆತಾನು ||

|| ೫ ||

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

‘ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ್’ ಎಂಬ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಯಾವುದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದದಿದ್ದರೂ ಬಲು ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಜನರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸಮೂಹಸೃಷ್ಟಿ, ಗೇಯತೆ, ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಸಂವಾದ, ತವರು ಮನೆಯ ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಕ್ಕರೆ, ತಾಯಿಯ ಹಾರೈಕೆ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಮುಕ್ತಕಗಳಂತೆ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ತ್ರಿಪದಿ ದೇಸಿ ಛಂದಸ್ಸು. ‘ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದ ನೆರಳು’ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ದೇ.ಜವರೇಗೌಡರವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ‘ಜನಪದ ಗೀತಾಂಜಲಿ’ ಎಂಬ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಇಂಗೋಗ್ಲಿ - ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿ, ಬತ್ತಿಹೋಗಲಿ.

ತವರು - ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆ.

ಜಪ - ಮಂತ್ರ ಪಠಣ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ತಿಟ್ಟು - ದಿಬ್ಬ.

ತೌರ್ವಣ್ಣ - ತವರಿನವರು ನೀಡಿದ ಸೀರೆ.

ಪಕ್ಕಿ - ಹಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಷಿ.

ಮಾರುದ್ದ - ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚಿದ ಅಳತೆ.

ಮೊಳ - ಮೊಣಕೈಯಿಂದ ಹಸ್ತದ ತುದಿಯಷ್ಟು ದೂರ, ಎರಡು ಗೇಣು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಬಡವನ ಮನೆಗೆ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ?
೨. ಚಿಕ್ಕಾಂಗ ಚೆಲುವ ಯಾರು?
೩. ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ತವರಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಜನಪದರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೪. ಮಕ್ಕಳಾಟ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಜಪವನ್ನು ಏಕೆ ಮರೆಸುತ್ತದೆ?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಜನಪದರು ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?
೨. ಜನಪದರು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೩. ತಾಯಿಲ್ಲದ ತವರನ್ನು ಜನಪದರು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೪. ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ?
೫. ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಜನಪದರು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. 'ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದ ನೆರಳು' ಜನಪದ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತವರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ಜನಪದರ ಭಾವನೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಬಡವನ ಮನೆಗೆ ಸಿರಿ ಬರಲಿ”

೨. “ತಾಯಿಲ್ಲ ತವರೀಗಿ ಹೋಗದಿರು”

೩. “ತಿಟ್ಟಿತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಾಳ”

೪. “ಸನ್ನೇಸಿ ಜಪವ ಮರೆತಾನು”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬಡವ, ದುಃಖ, ನೆರಳು.

ಆ) ‘ತನ’ ಹಾಗೂ ‘ವಂತ’ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾದರಿಯಂತೆ ತಲಾ ಐದು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ : ಸಿರಿ + ತನ = ಸಿರಿತನ

ಸಿರಿ + ವಂತ = ಸಿರಿವಂತ

ಇ) ಆಡುನುಡಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ‘ಆಡುನುಡಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ‘ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ’ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಆಡುನುಡಿಯ ಶಬ್ದಗಳು ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವು ಹೊಂದುವ ರೂಪವೇ ‘ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ’. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡುನುಡಿಯ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆಡುನುಡಿಯ ಶಬ್ದಗಳು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

ಆಡುನುಡಿ	–	ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ	ಆಡುನುಡಿ	–	ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ
ಮ್ಯಾಲೆ	–	ಮೇಲೆ	ತುಂಬೈತಿ	–	ತುಂಬಿದೆ
ನೀರಿಲ್ಲ	–	ನೀರಿಲ್ಲದ	ತಲೇಲಿ	–	ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಕಂದವ್ವ	–	ಕಂದವ್ವನ	ಪಕ್ಕಾಗ	–	ಪಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ
ತಾಯಿಲ್ಲ	–	ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ	ಐತಿ (ಐತೆ)	–	ಇದೆ

ತಿಟ್ಟತ್ತಿ	-	ತಿಟ್ಟು ಹತ್ತಿ	ಸನ್ನೇಸಿ	-	ಸಂನ್ಯಾಸಿ
ಚಿಕ್ಕಾಗ	-	ಚಿಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ	ಬಿಡುತೀನಿ	-	ಬಿಡುತ್ತೇನೆ
ಗೂಡಿನಾಗ	-	ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ	ಮ್ಯಾಲಿನ	-	ಮೇಲಿನ
ಬ್ಯಾಡ	-	ಬೇಡ	ತಕ್ಕೊಂಡು	-	ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಎಸೊಂದು	-	ಎಷ್ಟೊಂದು	ಆಯ್ತು	-	ಆಯಿತು
ಬರ್ರಾನೆ	-	ಬರುತ್ತಾನೆ	ಆಡ್ತಾ	-	ಆಡುತ್ತಾ
ಕೂತ್ಕೊ	-	ಕುಳಿತುಕೊ	ಕುಂದ್ರು	-	ಕುಳಿತುಕೊ
ನೋಡ್ಕೊಂಡು	-	ನೋಡಿಕೊಂಡು	ಕೂಡು	-	ಕುಳಿತುಕೊ

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಈ ಪದ್ಯದ ೧ ನೇ ಮತ್ತು ೪ ನೇ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.
೨. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಆರತಿ ಹಾಡು, ರಾಗಿ ಬೀಸುವ ಹಾಡು, ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.
೩. ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ (ರಾಮನಗರ)ದ ಬಳಿ ಇರುವ ಜಾನಪದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರಿ.

2. ವಚನಗಳು

– ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

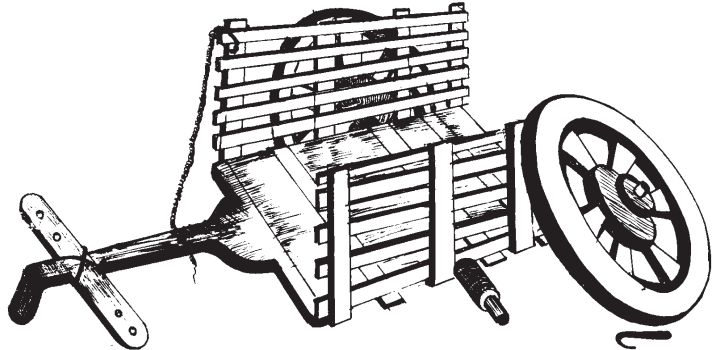
ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಕನ್ನಡದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ ಆಶಯವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ಶಿವಶರಣ – ಶರಣೆಯರು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣರ ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವ, ದೈವದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಡಾಂಭಿಕ ಭಕ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಎಚ್ಚರಗಳನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ, ಸಿರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ,
ಹಿರಿದಪ್ಪ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ.
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸೊಳ್ಳುಡಿಯ ಒಂದರಘಳಿಗೆಯಿತ್ತಡೆ
ನಿನ್ನನಿತ್ತೆ ಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ.

॥ ೧ ॥

ಕಡೆಗೀಲಿಲ್ಲದ ಬಂಡಿ ಹೊಡೆಗೆಡೆಯದೆ ಮಾಣ್ಬದೆ?
ಕಡೆಗೀಲು ಬಂಡಿಗಾಧಾರ.
ಈ ಕಡುದರ್ಪವೇರಿದ ಒಡಲೆಂಬ ಬಂಡಿಗೆ
ಮೃಡಭಕ್ತರ ನುಡಿಗಡಣವೆ ಕಡೆಗೀಲು ಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ. ॥ ೨ ॥

ಮರನೊಳಗಣ ಮಂದಾಗ್ನಿಯ ಉರಿಯದಂತಿರಿಸಿದೆ
ನೊರೆವಾಲೊಳಗೆ ತುಪ್ಪವ ಕಂಪಿಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ,
ಶರೀರದೊಳಗಾತ್ಮನನಾರು ಕಾಣದಂತಿರಿಸಿದೆ
ನೀ ಬೆರೆಸುವ ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದೆನಯ್ಯ! ರಾಮನಾಥ. || ೩ ||

ಬರುಸಠಗನ ಭಕ್ತಿ ದಿಟವೆಂದು ನಚ್ಚಲು ಬೇಡ.
ಮಠದೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಯ ಕಂಡು
ಪುಟನೆಗೆದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ. || ೪ ||

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಆದ್ಯ ವಚನಕಾರರು. ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೪೦ ರಲ್ಲಿ ಯಾದಗಿರಿ ಸಮೀಪದ ಮುದೇನೂರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ನೇಕಾರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ದುಗ್ಗಳಿ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಆರಂಭವನ್ನು ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಸರಳ ಶೈಲಿಯ ಆಡುಮಾತು, ಮೊನಚಾದ ವಿಡಂಬನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಚಿಂತನೆ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರ ವಚನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಇವರು 'ರಾಮನಾಥ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಚನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 'ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೨' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಗ್ನಿ - ಬೆಂಕಿ.

ಒಡಲು - ಶರೀರ, ದೇಹ, ಕಾಯ.

ಕಂಪು - ಸುವಾಸನೆ.

ಕರಿ - ಆನೆ.

ದರ್ಪ - ಅಹಂಕಾರ, ಹಮ್ಮು.

ಅರಘಳಿಗೆ - ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು.

ಒಲ್ಲೆ - ಬೇಡ.

ಕಡೆಗೀಲು - ಕಡಾಣಿ, ಕಠಾಣಿ.

ಗಡಣ - ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

ನಚ್ಚು - ನಂಬು.

ಬೆರಗು - ಆಶ್ವರ್ಯ.

ಮಂದಾಗ್ನಿ - ಹೆಚ್ಚು ಉರಿಯಿಲ್ಲದ ಬೆಂಕಿ.

ಮೃಡ - ಶಿವ.

ಸೂಳ್ಳುಡಿ - ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು, ತಿರುಳುಳ್ಳ ನುಡಿ.

ಬೆರಸು - ಒಂದು ಗೂಡಿಸು.

ಮಾಬುದೇ - ಬಿಡುವುದೇ.

ಸಿರಿ - ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು.

ಹೊಡೆಗೆಡೆ - ಮಗುಚಿ ಬೀಳು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಿ.

೧. ಕರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ, _____ ಒಲ್ಲೆ.

೨. ಮೃಡಭಕ್ತರ _____ ಕಡೆಗೀಲು ಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ.

೩. ನೀ _____ ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದೆನಯ್ಯ! ರಾಮನಾಥ.

೪. ಬರುಸರಗನ ಭಕ್ತಿ _____ ನಚ್ಚಲು ಬೇಡ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಅವರ ಅಂಕಿತನಾಮವೇನು?

೨. ಬಂಡಿಗೆ ಆಧಾರ ಯಾವುದು?

೩. ಒಡಲೆಂಬ ಬಂಡಿಗೆ ಯಾವುದು ಕಡೆಗೀಲು?

೪. ಯಾರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಬಾರದು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಭಗವಂತನು ಮಾನವನ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಆತ್ಮವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆರಸಿದ್ದಾನೆ?

೨. ಕಡುದರ್ಪವೇರಿದ ಒಡಲು ಎಂದರೇನು? ಅದನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ?

೩. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನು ಭಗವಂತನ ಯಾವ ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾನೆ?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಮೊದಲ ಎರಡು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣರ ಸೂಳ್ಳುಡಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಡಾಂಭಿಕ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಏನು?

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಮೃಡಭಕ್ತರ ನುಡಿಗಡಣವೆ ಕಡೆಗೀಲು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥ.”

೨. “ಮಠದೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಯ ಕಂಡು ಪುಟನೆಗೆದಂತಾಯಿತ್ತು.”

೩. “ನೊರೆವಾಲೊಳಗೆ ತುಪ್ಪವ ಕಂಪಿಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದ ಪದವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಕರಿ, ಕರ, ಆನೆ, ಗಜ.

೨. ದರ್ಪ, ಸೊಕ್ಕು, ಹಮ್ಮು, ವಿನಯ.

ಆ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಿರಿದು, ಆಧಾರ, ಶಕ್ತ, ಭಕ್ತ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರಿ.

ಒಲ್ಲೆ, ಆಧಾರ, ಇರಿಸು, ಬೆರಗಾಗು, ಸೊಳ್ಳುಡಿ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ: ಹಿರಿದಪ್ಪ - ಹಿರಿದು + ಅಪ್ಪ

ಸಿರಿಯನಿತ್ತಡೆ, ಕಡೆಗೀಲು, ಮಂದಾಗ್ನಿ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಿರಿ, ಭಕ್ತ, ಅಗ್ನಿ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ೧ ನೇ ಮತ್ತು ೪ ನೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ಎಂ.ಆರ್.ಶ್ರೀ. ಅವರ ‘ವಚನ ಧರ್ಮಸಾರ’ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

೩. ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿರಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಹಾಡಿರಿ.

- ಪುರಂದರದಾಸರು

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ವಾದಿರಾಜರು, ಪುರಂದರ - ಕನಕದಾಸಾದಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಆಡಂಬರ ಹಾಗೂ ಡಂಬಾಚಾರದ ಬದುಕನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ದ್ವೇಷ-ಅಸೂಯೆ, ಕೋಪ-ತಾಪ ಹಾಗೂ ನೀಚ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಮನುಷ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಡೆ-ನುಡಿ, ತನು-ಮನ, ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸರು ಮಾನವನ ಗುಣಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು, ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೇರನುಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ನಾಲಗೆ ಶುದ್ಧವಾದರೆ ನಾಡೆಲ್ಲಾ ನೆಂಟರು' ಎನ್ನುವಂತೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ - ನಿನ್ನ

ನೀಚ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಡು ನಾಲಗೆ

॥ ಪ ॥

ನಾಚಿಕೆ ಲಜ್ಜೆಯ ನೀ ಮುನ್ನ ಅರಿಯದೆ

ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ನಾಲಗೆ

॥ ಅ.ಪ. ॥

ಇದ್ದ ಮಾತನಾಡು ನಾಲಗೆ - ಹಿಡಿ -

ದೊದ್ದರೂ ಹುಸಿಬೇಡ ನಾಲಗೆ

ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಉಣ್ಣು ಅಮೃತಾನ್ನಗಳನು

ಬುದ್ಧಿಯಲಿರು ಕಂಡ್ಯ ನಾಲಗೆ

॥ ೧ ॥

ಬಡವರ ಮಾತಿಗೆ ನಾಲಗೆ - ನೀ

ಕಡು ಚತುರ ನುಡಿಯದಿರು ನಾಲಗೆ

ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು ಯಮನ ಭಟರು ನಿನ್ನ

ನುಡಿ ಕಂಡ್ಯ ಹರಿಯೆಂದು ನಾಲಗೆ

॥ ೨ ॥

ಹರಿಪಾದವೆ ಗತಿಯೆನ್ನು ನಾಲಗೆ - ನಿನಗೆ
ಪರರ ಚಿಂತೆಯೇಕೆ ನಾಲಗೆ
ಸಿರಿವರ ಪುರಂದರವಿಠಲರಾಯನನು
ಮರೆಯದೆ ನೆನೆ ಕಂಡೆಯ ನಾಲಗೆ

॥ ೩ ॥

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಪುರಂದರದಾಸರ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ. ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೮೪ ರಿಂದ ೧೫೬೪ ರ ನಡುವಿನ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಇವರ ಸ್ಥಳ ಪುರಂದರಗಡ. ತಂದೆ ವರದಪ್ಪನಾಯಕ, ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಇವರ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಸರಸ್ವತಿ ಬಾಯಿ. ಇವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣದಾಸ, ಹೇಬಣದಾಸ, ಮಧ್ವಪತಿದಾಸ ಎಂಬ ಮೂವರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಇವರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯಹೊಂದಿ ಹರಿದಾಸರಾದರು.

ಪುರಂದರದಾಸರು 'ಪುರಂದರವಿಠಲ' ಅಂಕಿತದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕೀರ್ತನೆ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪಿತಾಮಹ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇದೆ. ಇವರ ಗುರು ವ್ಯಾಸರಾಯರು. 'ದಾಸರೆಂದರೆ ಪುರಂದರದಾಸರಯ್ಯಾ' ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಡಾ. ಟಿ.ಎನ್.ನಾಗರತ್ನ ಅವರ 'ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌರಭ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

೧. ಕೀರ್ತನೆ : ಹರಿ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸುವುದೇ ಕೀರ್ತನೆಗಳು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಪಲ್ಲವಿ, ಅನುಪಲ್ಲವಿ ಹಾಗೂ ಚರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಗಯುಕ್ತವಾಗಿ, ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸುಳಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ಸರಳವಾಗಿಯೂ, ಉಗಾಭೋಗಗಳಿಗಿಂತ ಬಿಗಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆ ರಚಿಸಿದ ಹರಿದಾಸರ ಇಷ್ಟದೈವದ ಅಂಕಿತವಿರುತ್ತದೆ.

೨. ಸುಳಾದಿ : ಸುಳಾದಿ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ. ತಾಳ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಗೇಯ ರಚನೆ. ಉಗಾಭೋಗಗಳಿಗಿಂತ ಬಿಗಿಯಾದ ಬಂಧವೇ ಸುಳಾದಿ. ಸಂಗೀತದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ತಾಳಗಳ ಪಟ್ಟು,

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ಸುಳಾದಿಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಧ್ರುವ, ಮರ್ಯ, ತ್ರಿಪುಟ, ಝಂಪೆ, ರೂಪಕ, ಅಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಏಕತಾಳ ಇವೇ ಸುಳಾದಿಯ ತಾಳಗಳು.

೩. ಉಗಾಭೋಗ : ಇದು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗೇಯ ಪ್ರಕಾರ. ಉಗಾಭೋಗವೆಂಬ ಮಾತು ಕ್ರಿ.ಶ.ಸುಮಾರು ೧೩ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾರ್ಙ್ಗದೇವನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಹರಿದಾಸರಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಗ ಪ್ರಧಾನ ರಚನೆ, ತಾಳದ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸವಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದಾಸರ ಅಂಕಿತ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಮೃತ - ಸುಧೆ, ಹಾಲು.

ಕಡುಚತುರ - ಅತೀ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಉಳ್ಳವನು.

ನೀಚ - ಕೆಟ್ಟ, ಕೀಳಾದ.

ಸಿರಿವರ - ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ, ಸಂಪದ್ಭರಿತ.

ಆಚಾರ - ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕಟ್ಟುಪಾಡು.

ಗತಿ - ಆಧಾರ, ಚಲನಶೀಲ ಸ್ಥಿತಿ.

ಲಜ್ಜೆ - ನಾಚಿಕೆ, ಸಿಗ್ಗು.

ಹುಸಿ - ಸುಳ್ಳು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಿ.

೧. ಪುರಂದರದಾಸರ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು _____

೨. ಪುರಂದರದಾಸರ ಗುರುಗಳ ಹೆಸರು _____

೩. ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವು _____ ಅವರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು.

೪. ಪುರಂದರದಾಸರ ಇಷ್ಟದೈವ _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಪುರಂದರದಾಸರ ಅಂಕಿತನಾಮವೇನು?

೨. ಪುರಂದರದಾಸರಿಗೆ ಯಾವ ಬಿರುದು ಇದೆ?

೩. ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ ಮಾನವನ ಯಾವ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

೪. ಪುರಂದರದಾಸರು ನಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

೫. ಪುರಂದರದಾಸರು ಬಡವರ ಪಾಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ನಾಲಗೆಯು ಬುದ್ಧಿಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪುರಂದರದಾಸರು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಪುರಂದರದಾಸರು ಹುಸಿ ನುಡಿಯಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಪುರಂದರದಾಸರು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ?

೪. ಪುರಂದರದಾಸರು ಪರರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಡು ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಪುರಂದರದಾಸರು ಮಾನವನ ನಡೆನುಡಿಯ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೨. ನಾಲಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಪರರ ಚಿಂತೆಯ ಬಿಡು ನಾಲಗೆ”

೨. “ಬುದ್ಧಿಯಲಿರು ಕಂಡ್ಯ ನಾಲಗೆ”

೩. “ಕಡುಚತುರ ನುಡಿಯದಿರು ನಾಲಗೆ”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಚಾರ, ನೀಚಗುಣ, ಕಡುಚತುರ, ಪರರಚಿಂತೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಚಾರ, ನೀಚಗುಣ, ಲಜ್ಜೆ, ಬೇಡ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಮೃತ, ಯಮ, ಸಿರಿ, ಚತುರ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿಯ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ, ಮಾತನಾಡು, ಗತಿಯನ್ನು, ಹರಿಯೆಂದು.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಎಳೆದಿರುವ ಪದಗಳ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಪುರಂದರದಾಸರು ಹರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

೨. ಹಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಆಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

೩. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

೪. ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೀರ್ತನೆಯ ೧ ನೇ ಮತ್ತು ೨ ನೇ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯಿರಿ.

೩. ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೩. ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ

ನೀರು ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯ ಜೀವನಾಧಾರ ನೀರು. ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ನೀರು ಇಲ್ಲದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀರು ೭೯% ರಷ್ಟು ಇದ್ದು, ಭೂಮಿ ೨೧% ರಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಕೆರೆ, ಕುಂಟೆ, ಕಾಲುವೆ, ನದಿ, ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯಲು ಮಳೆ ಬರಬೇಕು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ನೀರಿದ್ದರೂ ಅದು ಕುಡಿಯಲು, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಈಗ ಕೆರೆ, ಕುಂಟೆ, ಕಾಲುವೆಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿವೆ.

ನೀರು ಬರೀ ನೀರಲ್ಲ. ಆಮ್ಲಜನಕ ಜಲಜನಕಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೀರು ಜೀವ ಜಲ. ಇಂದು ಜೀವ ಜಲ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಾದ ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಬಾವಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕೆರೆ ಕುಂಟೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿವೆ.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು :

ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸದ ಕಸವು ನೀರಿಗೆ ಸೇರುವುದು. ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಹೊಲಸು ನೀರು ಸೇರುವುದು. ರಾಸಾಯನಿಕ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ವಿಷಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೇರುವುದು. ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ನೈಟ್ರೇಟ್, ಪಾಸ್ಫೇಟ್‌ಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹರಿಯುವ ಮಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ನದಿ, ಕಾಲುವೆ, ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಮತ್ತು ಅನಿಲ ದುರಂತಗಳಿಂದಾಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ನೀರನ್ನು ಸೇರಿ ಮಲಿನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟ ತೀವ್ರ ಕುಸಿದಿದ್ದು ಇಂದು ೧೦೦೦ ದಿಂದ ೧೫೦೦ ಅಡಿ ಆಳದವರೆಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಈ ಅಂತರಾಳದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಲವಣಾಂಶಗಳು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಕ್ಯಾಲ್ಷಿಯಂ ೭೫ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ೨೯೦ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ಇದೆ. ಸಲ್ಫೇಟ್ -೨೦೦ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಇರಬೇಕು ಆದರೆ ೪೭೮ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಇದೆ, ನೈಟ್ರೇಟ್ ೫೦ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ೨೦೧ ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಇದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಆರ್ಸೆನಿಕ್, ಪ್ಲೋರೈಡ್, ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲ್ಫೈಡ್‌ಗಳು ಮಿತಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು :

ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ವೈಫಲ್ಯ, ಚರ್ಮ ಕಾಯಿಲೆ, ಮೂಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದಂಶಗಳು ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಪದರದಲ್ಲಿ ಪಾಚಿ ಬೆಳೆದು ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಲಚರಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರು ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಯುವ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಶ್ಮಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೀಸ, ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ, ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಇವುಗಳು ಮೀನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಜಲಚರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮಾನವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು :

ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರ ತೊಂದರೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಮರು ಬಳಸಬೇಕು. ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಇಂಗುವಿಕೆಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಿಡ, ಮರ, ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಬಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ೨೨ ರಂದು 'ವಿಶ್ವ ಜಲ ದಿನಾಚರಣೆ' ಆಚರಿಸಿ ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

“ನೀರನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಜೀವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ”

* * * *

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಜೀವಿಗಳ ಜೀವನಾಧಾರ ಯಾವುದು?
೨. ನೀರು ಹೇಗೆ ಮಲಿನವಾಗುತ್ತದೆ?
೩. ಮಲಿನ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
೪. ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳೇನು?
೫. ನೀರನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವಿರಿ?

೪. ಗೋವಿನ ಚರಿತ್ರೆ

—ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರಿಯೆ
ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲರಿಯೆ
ಪುಟ್ಟ ಕರು ಇಲ್ಲದರೆ ಕರೆದು ತಾರೆನಲರಿಯೆ
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ ಎಲೆ ಮಾನವಾ
ಹರಿ ಹರಿ, ಗೋವು ನಾನು

ಇಟ್ಟರೆ ಸಗಣೆಯಾದೆ ತಟ್ಟದರೆ ಕುರುಳಾದೆ
ಸುಟ್ಟರೆ ನೊಸಲ ವಿಭೂತಿಯಾದೆ
ತಟ್ಟದೇ ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಗೊಬ್ಬರವಾದೆ
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಹಾಲಾದೆ ಕರೆದರೆ, ಮೊಸರಾದೆ ಹೆತ್ತರೆ
ಮೇಲೆಗನೆಯ ಕಡೆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಾದೆ
ಮೇಲಾದ ತುಪ್ಪವು ನಾನಾದೆ ಕಾಸಿದರೆ
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಹಾದಿ ಬೀದಿಯಲಿರುವ ಕಸದ ಹುಲ್ಲನು ಮೇದು
ಬಂದು ಮನೆಗೆ ನಾನು ಅಮೃತವೀವೆ
ಅದನುಂಡು ನನಗೆರಡ ಬಗೆವ ಮಾನವ ನೀನು
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಹಾಯೆ ಹರಿಗೋಲಾದೆ, ರಾಯಭೇರಿಗೆ ಆದೆ
ರಾಯರಾ ಕಾಲಿಗೆ ಮುಳ್ಳೊತ್ತು ಆದೆ
ಆಯವರಿತು ಹೊಡೆಯೆ ಒಳ್ಳೆಗಾನಕೆ ಆದೆ
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ದೇಹಶುದ್ಧಿಗೆ ನಾನು ಪಂಚಗವ್ಯವನೀವೆ
ವಾಹನಕೆ ಆಗುವನು ಎನ್ನ ಮಗನು
ಉಹೆಗಸದಳವಹುದು ನನ್ನ ಉಪಕಾರಗಳು
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಉಳುವೆ ನಾ ಭೂಮಿಯನು ಹೊರುವೆ ನಾ ಹೇರನ್ನು
ತುಳಿದು ಕಡ್ಡಿಯ ಕಾಳ ವಿಂಗಡಿಸುವೆ!
ಕಳಪೆಯಾಗಿಹ ನೆಲವ ನಗುವ ತೋಪನು ಮಾಳ್ವೆ!
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಕರು ಸತ್ತ ಬೇಗೆಯಲಿ ನಾ ಬೆಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಮರುಕವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತ ಕರುವ ತಂದು
ತಿರುತಿರುಗಿ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹಾಲ ಕರೆವೆ ನೀನು
ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ:

ಎಸ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೬೨ರಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧ ರಂದು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಇವರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ, ಪಂಡಿತರಾಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಕ್ಷತ್ರ, ಗೋವಿನ ಬಾಳು, ಕಾವೇರಿಯ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೦೭ರಂದು ಇಹ ಲೋಕ ತ್ಯಜಿಸಿದರು.

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

೧. ಗೋವಿನ ಸಗಣೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
೨. ಹಾಲಿನಿಂದ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಿಗುತ್ತವೆ?
೩. ರೈತನ ಉಳುಮೆಗೆ ಗೋವು ಹೇಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ?
೪. ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಾವುವು?

ಪ್ರಬಂಧ ಎನ್ನುವುದು ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪುಪಡೆದ ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ Essay ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಬಂಧ' ಅಥವಾ 'ನಿಬಂಧ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವಿವರವಾಗಿ, ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಬರೆದರೆ 'ಪ್ರಬಂಧ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ಪ್ರಬಂಧ' ಎಂದರೆ 'ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟು' ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ, ವಿಚಾರಾತ್ಮಕ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ, ವೃತ್ತಾಂತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮೊದಲು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉಪಲಬ್ಧ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇವು ಪ್ರಬಂಧ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ (Internet) ದಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಬಂಧ ಲೇಖನವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಭಾಷೆ ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಿಖರವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಶೈಲಿಯಿರಬೇಕು. ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಲೋಕೋಕ್ತಿಗಳು, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಬಂಧದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆಯ ಹಂತಗಳು :

೧. ಪೀಠಿಕೆ : ಇದು ಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶದ ದ್ವಾರದಂತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ಚೊಕ್ಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕು.

೨. ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ : ಇದು ಪ್ರಬಂಧದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶ, ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಡನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಕ್ಯವೃಂದಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಆಯಾ ವಾಕ್ಯವೃಂದದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆ ಇರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ವಿಷಯಗಳ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರವಿರಬಾರದು. ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಒಂದು ವಾಕ್ಯವೃಂದದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತೊಂದು ವಾಕ್ಯವೃಂದದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಂದರವಾದ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

೨. ಮುಕ್ತಾಯ ಅಥವಾ ಉಪಸಂಹಾರ : ಪ್ರಬಂಧ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಭಾಗ ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ತೀರ್ಮಾನ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಸೂತ್ರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಪೀಠಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವೂ ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರಬೇಕು.

ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನಿಮಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಹದಿನೈದು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ.) ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ನಿರೂಪಣೆ, ಶೈಲಿ, ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆಯ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನೀವು ಅದರಂತೆ ಯಾವ ವಿಷಯ ನೀಡಿದರೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳು, ಮರಗಿಡಗಳು, ನಾವಿರುವ ಭೂಮಿ ಸಾಗರ-ಸರೋವರಗಳು, ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳು, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳು ಅರಣ್ಯ, ಗಾಳಿ, ಆಕಾಶ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಪರಿಸರವೆನಿಸಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರವನ್ನೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ನಿಸರ್ಗವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ನದಿ, ಸಮುದ್ರ, ಸರೋವರ, ಅರಣ್ಯ, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ, ಪರ್ವತ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವಾದರೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಕೃಷಿಭೂಮಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ನಗರಗಳು, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ಕಾಲುವೆ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಹವಾಮಾನದ ಏರುಪೇರುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ, ಸುನಾಮಿ, ಪ್ರವಾಹ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಭೂಕಂಪ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾಗಿ ಎಂದೂ ಬೀಳದಷ್ಟು ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಊರುಗಳು ಜಲಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವು. ಸಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳು ಉರುಳಿದವು. ಜನ ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬೆಲೆಯ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಯಿತು. ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ, ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದ ಗತಿಬಂತು. ಸರಕಾರವು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿ, ದೋಣಿ, ತೆಪ್ಪಗಳ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು, ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿತು.

ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಬರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಳೆಬಾರದಿರುವುದನ್ನು 'ಅನಾವೃಷ್ಟಿ' ಅಥವಾ 'ಬರ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಬೆಳೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ, ಜನರಿಗೆ-ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಬರ' ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕಪಟ್ಟು ಮಳೆ ಬೇಡವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ. ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ರೈತರಿಗೆ ಕಟಾವಿಗೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೇ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುನಾಮಿಯಂತಹ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಲ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಜಲ ಸಮಾಧಿಯಾದರು. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೂಕಂಪದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಈ ಸುನಾಮಿ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಲವತ್ತು-ಐವತ್ತು ಅಡಿಗಳೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿದ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವು.

ಭೂಮಿಯು ಕಂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಭೂಕಂಪನಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂಕಂಪನದಿಂದ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಣದಾಗುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯುತ್, ದೂರವಾಣಿ, ಮೊದಲಾದ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂಕಂಪನದಿಂದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್, ಅಸ್ಸಾಂ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಭೂಕಂಪಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಅಪಾಯ ಬಾರದಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಿಮಗಡ್ಡೆಗಳು ಕರುಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಿಮಗಡ್ಡೆಗಳು ಕರಗುವುದರಿಂದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹವಾಮಾನ ತಜ್ಞರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹಿಮ ಕರಗುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಪಾಯದ ಸೂಚನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಂಡಮಾರುತ, ಹಿಮಪಾತ, ಅಗ್ನಿವರ್ಷತಗಳು ಶಿಲಾರಸವನ್ನು ಉಗುಳುವುದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ ಮಾನವನಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಲು ಮನುಷ್ಯನೇ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಕೋಪಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

* * * * *

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಾಕ್ಯವೃಂದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿರಿ.

೧. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಚಾರ

- * ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ / ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ
- * ಜನನ - ಬಾಲ್ಯ
- * ಶಿಕ್ಷಣ - ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ
- * ವೃತ್ತಿ ಸಾಧನೆ
- * ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು
- * ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

೨. ವಿಷಯ ವಿಚಾರ - ಆರೋಗ್ಯ

- * ಆರೋಗ್ಯದ ಅರ್ಥ
- * ಆರೋಗ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ
- * ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ
- * ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ - ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಬಳಸಲಾದ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

“ತರಗಲೆಯನ್ನು ಕುಣಿಸುವ ಗಾಳಿ ಬಂಡೆಗಲ್ಲನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಅಣ್ಣಾ? ನಾನು ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ತಿಳಿದವಳಲ್ಲ ಆದರೂ ಕಷ್ಟ, ದುಃಖಗಳಿಂದ ನಾನು ಹೀಗಾದೆ ಎನ್ನುವವರು ತಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯದ ದೋಷವನ್ನು ಕಂಡವರ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲೆತ್ತಿಸುವವರು ಎಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ ಅಣ್ಣಾ, ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಈ ಗೋಳು ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಲುವಾಗಿಯಲ್ಲ, ಬಾಹುಬಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು. ಭರತಣ್ಣ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು ವೃದ್ಧೆ.

ಈ ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು:

- “ ” ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ
- . ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ
- , ಅಲ್ಪವಿರಾಮ
- ? ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಅಗತ್ಯ ಇರುವಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ.

ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿಯ ಚಿಗುರಲೆಯಂತೆ ಕಂಪಿಸಿದ ಈ ಕನ್ಯೆ ಈಗ ಹೆಡೆ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡ ಸರ್ಪಿನಿಯಂತೆ ಕೆರಳಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ ಈ ಕೋಮಲ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಲಾವಣ್ಯಲತೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಹೆದರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರೋಧ ಎಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಿಡಿದು ಹೋಗುವ ಒಂದು ತೆಳುವಾದ ಗಾಜಿನ ಗೊಂಬೆಯಂತಿದ್ದ ಈ ಬಾಲೆ ಈಗ ಅಪಮಾನ ಜನ್ಯವಾದ ರೋಷದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ನುಂಗಬಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವ ಕಾಳಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಪರಿವರ್ತನೆ

